Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 247. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 27, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 27-го ГРУДНЯ 1996 р. Ч. 247. РІК CIII.

Критикують П. Лазаренка

Київ (УНІАР). — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз скритикував дії прем'єр-міністра України Павла Лазаренка, розпорядженням якого будинок на вулиці Банковій 5-7 передано Конституційному судові. За словами О. Мороза, цей будинок є на балансі Верховної Ради і ніхто, окрім голови парляменту, не має права підписувати розпорядження про передачу таких приміщень. Таке розпорядження О. Мороз уже підписав, віддавши один з поверхів згаданого будинку Рахунковій комісії Верховної Ради.

Під час обговорення цього питання голова Комісії Верховної Ради з питань боротьби зі злочинністю Григорій Омельченко запропонував розглянути питання про недовір'я прем'єр-міністрові, оскільки цим розпорядженням він порушив Конституцію.

Депутати ухвалили рішення доручити Генеральній прокуратурі розглянути питання правомірности згаданого розпорядження, а Комісії з питань депутатської етики та забезпечення діяль-ности депутатів підгото-вати проєкт закону про розпорядження майном Верховної Ради України. Комісії з питань оборони і державної безпеки доручено підготувати проєкт закону про державну службу охорони та підпорядкування її Службі Безпеки України.

Депутати висловили невдоволення великим штатом Адміністрації Президента та охорони. На їх думку, президентська охорона — це незакон-но створене військове формування, наявність якого не відповідає чинній Конституції.

З різкою критикою, спрямованою проти П. Лазаренка виступила і газета "Павда України". Сам П. Лазаренко спростував наведені в газеті факти, назвавши їх виграданими, й зазначив, що "публікація має на меті внести розлад у відносини найвищого керівництва держави".

Залежить від Верховної Ради

Київ. — "Переважна більшість в Уряді переконана, що залишити нинішню податкову систему — значить вкрай згубити економіку України. Тому треба зважитися на докорінні податкові реформи", — заявив прем'єр-міністер України Павло Лазаренко на зустрічі з членами Української спілки промисловців і підприємців.

Сьогодні Уряд, за словами П. Лазаренка, настроєний не на протистояння, а на співпрацю з Верховною Радою, і готовий іти заради цього на певні компроміси. Прем'єр вважає можливим прийняття парляментом у січні-лютому 1997 року всього бльоку законопроєктів за формування податкової системи. До бльоку увійшли дев'ять проєктів, які, розглянувши, Верховна Рада відіслала до Кабінету міністрів на доопрацювання. Повторно Уряд вніс на обговорення п'ти з дев'яти законопроєктів. За переконанням віцепрем'єр-міністра Віктора Пинзеника, розроблений Урядом бльок документів передбачає значне зниження податкового тиску, що дозволить зняти бар'єри, які стримують розвиток підприємництва, і тим самим створити сприятливі умови для інвестицій в економіку України. Бльок законопроєктів підтримано зовнішньою допомогою в розмірі 3,5 блн. дол.

У документі запропоновано запровадити новий податок на нерухомість, що буде альтернативним податкові на прибуток і, за суттю, декляративним. Оподаткування особистих доходів визначено у розмірі 30 відсотків. Якщо найближчим часом Верховна Рада України затвердить бльок податкових документів, то, за прогнозою Уряду, в 1998 році це має забезпечити надходження 12 блн. гривень до державного бюджету.

Прихильники С. Мілошевіча вимагають рішучих дій

Београд, Сербія. — У середу, 25-го грудня, прихильники президента Слободана Мілошевіча, що їх цього тижня понавозили з околиць до столиці, вимагають рішучих дій проти демонстрацій опозиції, а Соціялістична партія домагається кари для їх учасників.

Провідники політичної опозиції та студенти обіцяли продовжувати демонстрації, але рівночасно виникають в них питання, чи С. Мілошевіч використає заворушення, що виникли між обидвома фракціями у вівторок, 24-го грудня, для того, щоб силою приборкати опозицію.

Прихильники С. Мілошевіча зазначують, що прибули до столиці, щоб „спасти Сербію і Београд" від опозиції, а поліція у державою керованих засобах масової інформації попереджує, що будь-які демонстрації мусять бути організовані згідно з правилами. Одним з правил є, що демонстрації не можуть відбуватися в центрі міст. Сутичка між демонстрантами опозиції та прихильниками С. Мілошевіча закінчилася бійкою, де 58 осіб були поранені, включно з одним чоловіком, який був ранений пострілом. Ця сутичка була найбільш нестямною в Сербії за останніх п'ять років.

Опозиція продовжує

(Закінчення на стор. 7)

ІВАН ПАВЛО II ПОБАЖАВ МИРУ ВСЬОМУ ЛЮДСТВУ

Рим. — В ніч перед Різдвом, на Святий Вечір, Папа Іван Павло II відслужив Службу Божу у соборі св. Петра.

Звертаючись не тільки до 950 мільйонів католиків, але в рівній мірі до всіх людей плянети, Папа побажав їм миру і добра. „Сьогодні ми молимося за всіх — християн і нехристиян, віруючих і невіруючих. Я шлю кожному сердечне вітання і молюся, щоб сьогоднішнього джерела радости, спричиненого в історії людства народженням Сина Божого, вистачило для всіх",— підкреслив Папа. В самий день Різдва Христового, у середу, Іван Павло II мусів втриматися від святкової проповіді, бо це наполегливо радили йому лікарі.

Вечірню Службу Божу трансльовано у 60 країн світу і синхронно перекладалося на арабську, португальську, італійську, польську і німецьку мови, а також на тагалогський діялект, яким послуговуються філіппінці.

У цьогорічному зверненні „До города і світу" Папа побажав всім католикам щасливого Різдва, однак все ж зауважив, що це світле свято захмарене напруженою ситуацією на Близькому Сході, саме у Святій Землі, а також байдужістю світової спільноти до трагедії в Африці.

Після традиційного звернення Іван Павло II поздоровив своїх вірних з Різдвом на 55 мовах.

Зустрічі лівих України і Росії викликають невдоволення

Київ (УНІАР). — У вівторок, 17-го грудня, на сесії Верховної Ради України група "Реформи" виступила із заявою з приводу відвідин 9-10-го грудня Москви парляментаристами від лівих фракцій для переговорів з російськими парляментаристами-комуністами.

"Ця поїздка є прикладом політичного плебейства і недалекоглядности частини депутатів Верховної Ради України та частини її керівництва, які керувалися при цьому власними політичними інтересами. Делегація відбула до Москви, не зважаючи на те, що не було предмету для переговорів, оскільки ніяких сумнівів щодо статусу Севастополя не було і не може бути. Щодо цього не може бути і ніяких дискусій, так само, як і дискусій навколо статусу міста Москви, яку заснував київський князь Юрій Довгорукий. Ми послідовно дотримуємося основних принципів міжнародного права, задекларованих у заключному Гельсінському акті. Тому ця поїздка є прикладом неприкритого конформізму на шкоду національним інтересам України", — сказано у заяві реформістів. Вони також наголосили, що до делегації включено тих парляментаристів, які не склали присягу на вірність Україні, отже не мають морального права представляти Україну. Група "Реформи" очікує від російських парлямен-

(Закінчення на стор. 7)

Заморозять ціни на ґаз і електроенергію

Київ. — Уряд вирішив не підносити в наступному році ціни на ґаз і електроенергію для приватних громадян, повідомило 23-го грудня агентство Ройтерс, покликаючись на прем'єр-міністра Павла Лазаренка.

Під час своєї візити до Дніпропетровського П. Лазаренко заявив, що незважаючи на тяжку економічну ситуацію, газ і електронергію не подорожчають.

Міжнародний валютний фонд, який тепер обговорює з Урядом України умови трирічної фінансової допомоги на суму 2.5-3.0 блн. дол., хоче, щоб мешканці України в наступному році повністю оплачували свої рахунки за енергоносії. Тепер українські громадяни платять лише 80 відсотків.

П. Лазаренко передбачив, що урядові субсидії мешканцям-споживачам газу сягнуть 1.12 блн. дол., і сказав, що борг споживачів за послуги дорівнює 1.4 блн. гривень.

Однак П. Лазаренко також сказав, що Україна плянує в наступному році перебудувати енергетичний центр, включно із зменшенням використання бартеру як оплати за послуги.

Крім того сказав він, в 1997 році Україна потребуватиме 620 млн. дол., щоб закупити в Росії паливо для своїх 14 діючих ядерних реакторів.

„Авіялінії України" придбають західні літаки

Київ. — Наступного місяця летунська компанія „Авіялінії України" вирішуватиме, де їй закупити нові літаки: в Европі чи в Америці, щоб замінити свої старі, ще совєтські, повідомило 20-го грудня агентство Ройтерс. Цього місяця спроби вибрати між американським підприємством Боїнг і европейською компанією Аеробус Індастріс не були успішними.

Плани щодо винайму або закупу західніх літаків є частиною проєкту „Авіялінії України", покликаного задовольнити попит на повітряні подорожі, який значно зріс після розвалу СССР.

Представник Міністерства Транспорту сказав, що авіяційний ринок України підноситься і має дивовижні перспективи. За його словами, ділові і туристичні подорожі значно зросли. В наступному десятилітті, сказав він, потреби України задовольнятимуть кілька десятків західніх літаків.

„Авіялінії України" мають тепер 240 літаків, переважно успадкованих від совєтського „Аерофлоту": ТУ-154 і ТУ-134, Ан-24, Як-40 і Як-42. Компанія використовує також один Боїнг-737.

Однак понад половина зроблених за совєтських часів літаків не літає і компанія цього року почала шукати партнера на Заході.

У липні „Авіялінії України" заявили, що придбають Боїнг для трансатлантійських маршрутів починаючи з 1997 року.

(Закінчення на стор. 7)

Комуністи далі рвуться до влади

Симферопіль. — Відбулася звітно-виборча конференція Комуністичної Партії Криму, на якій з доповіддю виступив секретар ЦК КПУ Леонід Грач. Виходячи з аналізи політичної ситуації, що склалася в Україні й, зокрема, у Криму, Л. Грач зазначив, що наступні вибори можуть бути для комуністів досить сприятливими, оскільки Верховна Рада Криму "займається усім, чим завгодно, окрім вирішення питань про моральні потреби громадян".

А лідер комуністів Росії, депутат Державної думи Геннадій Зюганов, який також брав участь у конференції, висловив жаль з приводу "зникнення великої держави" СССР та закликав усі національно-патріотичні сили колишнього Союзу об'єднатися для відтворення єдиного політичного та економічного простору.

Одна платня депутата дорівнює 20 пенсіям

Київ. — Фахівці Інституту державности і демократії, ознайомившись з проєктом постанови Верховної Ради України про тимчасове припинення виплати заробітної платні в органах державної влади України, прийшли до висновку, що ухвалення постанови було б потужним заохоченням для влади вирішити питання заборгованости держави своїм громадянам.

За підрахунками співробітників інституту, місячної платні одного народного депутата України вистачило б на 20 пенсій для людей, які сьогодні не мають за що харчуватися. Заборгованість із заробітньої платні тільки у вересні складала 3,118 блн. гривень. В уточненому проєкті державного бюджету на 1997 рік закладено лише 2 блн. виплат із заборгованости.

Відмова народних депутатів від власної платні до виплати боргу дозволить відродити довір'я населення країни до Верховної Ради, рівень якої на сьогодні, за скалею від 0 до 20, становить: до Верховної Ради — 0,6, до Уряду — 0,8, до Президента — 0,82.

Хто є ідеалом

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Німецькі освітяни переводять дослідження серед школярів, яке має показати, що є ідеалом підростаючого покоління. Учні називали своїх ідолів. Перші три місця в результаті опитування посіли відомі спортсмени і представники популярних телевізійних програм.

Один з підлітків назвав Гете, мотивуючи: "Мозок Гете перевищував своїми можливостями твердий диск комп'ютера потужністю 10 тис. мегабайтів". Інший з школярів у захопленні від сатирика Дітера Галлєрвордена. І знову досить незвична мотивація симпатії: "Він має завжди такий ідіотський вираз обличчя. Попри те видно, що під тою черепною чашкою пульсує супермозок". На запитання, кого він хотів би наслідувати, відповів: "Нікого". Інший зі школярів додав: "Я сам вартий наслідування".

Усі, однак, розвеселив учень, котрий написав: "Моїм ідеалом є мій пес. Є такий ліни-и-и-вий..."

В Україні

(З інформацій УНІАР)

В ЗАСУДЖЕНИХ УНА-УНСОВЦІВ З'ЯВИЛИСЯ ШАНСИ

КИЇВ. — П'ятеро з семи українських громадян, членів УНА-УНСО, засуджених в Білорусі за участь у квітневих подіях у Мінську, підпали під закон про амнестію, кілька днів тому ухвалений Верховною Радою Білорусі. Таким чином у них з'явилися шанси повернутися в Україну.

ЗМІНИ В ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЯХ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз на черговій сесії повідомив про склад фракцій і груп і про зміни і деяких з них. Зокрема, депутат від Рівнещини Олександер Бурячинський перейшов із депутатської групи "Аграрники України" до депутатської групи "Реформи". На сьогодні склад фракцій такий: фракція "Комуністи України" має 86 депутатів, група "Конституційний центр" — 57, група "Аграрники України" — 39, група "Єдність" — 37, фракція Народного Руху України — 30, група "Реформи" — 29, Міжрегіональна депутатська група —27, група "Незалежні" —27, фракція соціялістів — 26, фракція "Соціяльно-ринковий вибір" — 23, позафракційні — 24. Загалом Верховна Рада має 415 депутатів.

ПЕТРА МОГИЛУ ПРОГОЛОШЕНО СВЯТИМ

КИЇВ. — Рішенням Архиєрейського собору УПЦ КП Митрополита Петра Могилу проголошено святим і пам'ять його вшановуватиметься щороку 1-го січня за новим стилем. Канонізація святителя Петра Могили відбулася в катедральному соборі святого Володимира під проводом Патріярха Філарета.

ДОПОМОГА МЕШКАНЦЯМ СТАРЕЧИХ БУДИНКІВ

ПОЛТАВА. — Сюди із ЗСА прибуло 10 вантажних автомобілів з одягом та продуктами харчування для допомоги людям, які мешкають у притулках для старих. Розподіляє допомогу Міністерство Соціяльного Захисту України. Всю отриману гуманітарну допомогу розподілено між 16 будинками-інтернатами для дорослих і дітей Полтавщини. Гуманітарну допомогу надано за програмою допомоги Уряду ЗСА і Департаменту оборони ЗСА. У зв'язку з закриттям військових баз в ЗСА та Европі звільняються різноманітні товари.

ПОДОРОЖЧАВ ПРОЇЗД У МІСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ

КИЇВ. — Рішенням Київської міської адміністрації вартість проїзду в громадському транспорті столиці України підвищено до 30 копійок. Київська міська адміністрація звернулася з пропозицією до Кабінету Міністрів України скасувати пільги на безплатний проїзд деяким категоріям громадян. Передбачається залишити пільги лише для 12 категорій населення, в тому числі для пенсіонерів, учасників ліквідації аварії на ЧАЕС, інвалідів Чорнобиля 1 і 2 груп, інвалідів і ветеранів війни, інвалідів праці, дітей-інвалідів, інвалідів з дитинства, дітей-сиріт, реґабілітованих жертв репресій 30-40-их років і реґабілітованих жертв-репресій початку 50-их років.

ВЕРХОВНА РАДА КОНТРОЛЮЄ ПРИВАТИЗАЦІЮ

Депутатська група "Реформи" оприлюднила заяву, у якій сказано, що Верховна Рада внесла поправки до закону про "велику приватизацію" і віднині Фонд державного майна не може бути підпорядкований Кабінетові Міністрів, а лише Верховній Раді. Приватизація великих підприємств відбуватиметься лише за нормативними актами Верховної Ради України. Методику оцінки об'єктів приватизації затверджуватиме парлямент, щоб таким чином запобігти навмисному заниженню вартости основних фондів без купівлі-продажу. Інвестори відтепер вкладатимуть інвестиції виключно у грошовій формі.

ПРОҐРЕСИВНІ СОЦІЯЛІСТИ СПОВІДУЮТЬ МАРКСИЗМ

КИЇВ. — Тут відбувся Другий з'їзд Проґресивної Соціялістичної Партії України (ПСПУ). Понад 70 делеґатів заслухали звіт голови партії Наталії Вітренко та її заступника Володимира Марченка, який представив проєкт концепції програми партії. У ньому передбачено, що теоретичною основою ПСПУ є марксизм, а кінцева мета — побудова безклясового суспільства з організацією виробництва на основі вільної і рівної асоціяції виробників. Делегати з'їзду ухвалили постанову, у якій засуджено курс політичних і економічних реформ, здійснюваних Кучмою, Морозом і Лазаренком, оскільки вони спрямовані на побудову тоталітарного капіталістичного суспільства. Учасники з'їзду вважають, що лівий рух в Україні штучно блокується, розмивається його ідеологічна база, що забезпечує стійкість режиму і веде до поглиблення кризи в Україні. Відповідальними за такий стан в Україні учасники з'їзду вважають голову Соціялістичної Партії України Олександра Мороза та першого секретаря ЦК КПУ Петра Симоненка.

АНТАРКТИЧНОЮ СТАНЦІЄЮ "АКАДЕМІК ВЕРНАДСЬКИЙ" ОПІКУВАТИМЕТЬСЯ МІНІСТЕРСТВО НАУКИ

КИЇВ. — Постановою Кабінету Міністрів України, з метою забезпечення діяльности антарктичної станції "Академік Вернадський", державне науково-виробниче підприємство "Український Антарктичний центр" подпорядковано Міністерству Науки і Технології України. У січні-лютому наступного року Міністерство Науки і Технологій має забезпечити відрядження експедицій на антарктичну станцію "Академік Вернадський" для зміни складу полярників, поповнення резерви харчів та необхідного обладнання і матеріялів для досліджень.

КОНФЕРЕНЦІЯ "ПРОФСПІЛКИ І РИНОК"

ВІННИЦЯ. — Великий резонанс на Вінниччині викликала Науково-практична конференція "Профспілки і ринок", проведена Федерацією профспілок области. Участь взяли керівники обласної та районних державних адміністрацій, представники Федерації профспілок України та Загальної конфедерації профспілок СНД, Москва. Йшлося про те, що Уряд розпочав жорстокий наступ на соціяльні ґарантії людей праці, інвалідів, чорнобильців та інших соціяльно-вразливих категорій населення. Конференція виробила рекомендації, в основу яких покладено тактичний напрям: ринок — це вільне ціноутворення на всякий товар, а праця — це той же товар, тому не можна її вартість зводити до злиденної межі.

В АМЕРИЦІ

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ІМІҐРАЦІЙНОЇ служби ЗСА повідомили, що починаючи негайно втікачі з Куби, котрі до Америки діставатимуться нелегальним шляхом, будуть затримані та повернені до Куби. Це контроверсійне рішення не довподоби багатьом кубинським втікачам у ЗСА, крім того воно також є початком кінця дотеперішньої політики стосовно кубинських втікачів, — коли прибувши до ЗСА будь-якими засобами, вони майже автоматично отримували політичний притулок. Ще в травні ЗСА повідомили, що кубинські втікачі на поромах затримані на морі будуть повернені до Куби.

У СВІТІ

З УВАГИ НА БРАК ВАЛЮТИ і майже безнадійні зусилля знайти нові можливості збільшити свої фінанси, уряд Росії вирішив брати оплату від туристів і торгівців за переїзд кордону. Оплата буде 10 дол. від особи, а зібрані фонди будуть ужиті на утримання прикордонників, про це засоби масової інформації повідомив Віктор Машинський, заступник голови парляментарного комітету економічної політики. Від цього оподаткування будуть звільнені громадяни тих країн, які є членами Співдружности Незалежних Держав. Президент Борис Єльцин ще 29-го листопада підписав це рішення, але досі його не було введено в життя.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Чесько-німецьке порозуміння

Чехія і Німеччина намагаються подолати історичний спадок взаємних кривд, образ та недовір'я, і їхні кроки до замирення, очевидно, виявляться не тільки важливими для обох сторін, але повчальними для інших европейських народів, бо в тому реґіоні нема, мабуть, такої країни, в прикордонні якої не назбиралося більших чи менших міжетнічних проблем.

Щоправда, чесько-німецькі стосунки особливо складні, бо над ними тяжіє чорна тінь Другої світової війни, власне, ще передвоєнний розвиток подій, конкретно — Мюнхенська угода 1938 року, у висліді якої Німеччина загарбала судетські території Чехо-Словаччини, вигнала з них корінне чеське населення, а невдовзі збройно окупувала всю чехо-словацьку державу — саме вона стала першою в Европі жертвою Гітлера.

Після фатальної для німецького фашизму поразки у війні Чехо-Словаччина не тільки повернула собі Судети, але й насильно виселила звідти всіх німців, в тому числі й тих, котрі замешкували там віддавна. Тобто одна кривда спричинила другу — і кожна сторона протягом усіх повоєнних десятиріч намагалася чужу провину побільшити, а свою применшити. Взаємні звинувачення так глибоко закорінилися у психологію і менталітет як чехів, так і німців, що, здавалося, вже нема ніякої можливости відкрито обговорювати цю проблему, а тим більше — в якийсь спосіб її розв'язати.

З цієї причини переговори між високопоставленим німецьким дипломатом Петером Гартманом і заступником міністра закордонних справ Чехії Алєксандром Вондрою, що тривали майже півроку, проходили в умовах надзвичайної секретности. Лише за парі днів до їх закінчення до рук журналістів потрапив текст спільної заяви.

Як випливає з цього документу, німецька сторона визнає свою відповідальність за трагічну для чехів Мюнхенську угоду, яка привела до повалення Чехо-Словацької республіки. Німеччина висловлює „жаль з приводу страждань і несправедливосcти, заподіяних чеському народові у висліді нацистських злочинів".

Прага, зі свого боку, визнала, що повоєнне вигнання німців з історичних чеських територій „принесло страждання і несправедливість для невинних людей".

Тепер цю спільну заву мають схвалити уряди обох країн. То не буде легкою справою. Вже хоч би тому, що переговори мали аж надто конспіративний характер: навіть законодавчі органи не діставали про них жодної інформації. Більш радикально наставлені німецькі політики певні, що їх навмисне обійшли, щоб опустити найболючіші точки. Наприклад, прем'єр Баварії Едмунд Штойбер радить урядові, перш ніж ратифікувати спільну чесько-німецьку заяву, „поставити на перший плян право судетських німців на батьківшину". Баварський лідер категорично вимагає скасування „антигуманних декретів Бенеша" — післявоєнного чехо-словацького, який своїм підписом узаконив вигнання понад 3 млн. німців і конфіскування їхніх маєтків.

Нелегко доводиться й чеському урядові — він мусить враховувати думки і крайньо лівих, і крайньо правих у своїй країні, а вони навіть найменшу поступку німцям називають „розпродажем чеських інтересів". Принаймні, не виглядає, що чехи будь-коли погодяться обговорювати з німцями теперішню лінію кордону. Опитування засвідчують, що 68 відсотків чехів назвали вигнання судетських німців „справедливою пімстою" за фашистські злочини під час війни, і тільки 16 відсотків вважають вигнання „недемократичним". Понад 80 відсотків чехів побоюються, що судетські німці ніколи не відмовляться від вимоги повернути їм їхні маєтки.

В тексті спільної заяви жодним словом, проте, не згадується майнових і територіяльних претенсій судетських німців, і це є найбільшою наукою теперішнього чесько-німецького діялогу: принцип недоторканости повоєнних кордонів мусить бути дотриманий, незважаючи ні на що.

„Несправедливості належать минулому, допомагаючи правильніше будувати наші майбутні взаємини" — ця фраза спільної заяви справді звучить по-европейськи цивілізовано.

Анатоль Камінський

ЗА ЄДНІСТЬ І СПІЛЬНИЙ ФРОНТ

Перша половина грудня 1996 року пройшла у Києві під знаком партійних з'їздів. 7–8-го грудня відбувся З'їзд Демократичної партії України (ДемПУ), а 14–15-го грудня з'їзди аж трьох партій — Народного Руху України (НРУ), Соціял-демократичної партії України (об'єднаної) /СДПУо/ і Української Республіканської Партії (УРП). Попри внутрішні організації і програмні справи, на всіх з'їздах у центрі уваги і дискусій стояло питання про майбутні вибори до Верховної Ради України, які мають відбутися в березні 1998 року (президентські вибори припадають на жовтень 1999 року). В тому відношенні з'їзди були, властиво, започаткуванням виборчої кампанії, визначенням її основних напрямів та орієнтарних проєкцій, стратегічних екстраполяцій і загальним накресленням відповідних завдань та заходів. Домінантним акордом всюди прозвучали гарячі сентенції про потребу єдности і спільного фронту всіх національно-патріотичних сил проти комуністів і їхніх партнерів, що є передумовою не лише перемоги національної демократії, а й закріпленням державного будівництва взагалі. Не секрет, що з огляду на складну, нестабільну внутрішню ситуацію і тиск російських імперіялістичних заходів, вислід протистояння між комуністичним бльоком і національно-патріотичними силами у майбутніх виборах буде вирішальним у визначенні дальшої долі нашого народу і держави.

Виглядало, що щодо цього не було ні в кого сумнівів, та застережень — ні у лідерів партій, ні серед членства. І в той же час, у гущі патріотичних запевнень, декларацій і закликів до єдности і про єдність, не можна було не відчути зарисування, а то може й наростання певних тенденцій, які якраз готові „посприяти" і повести не до єдности, злагоди і спільного бльоку національних сил, а навпаки — до поділів, розпорошення, а то й, „чого доброго", навіть протистоянь в самому патріотичному політикумі.

Маємо на увазі покищо два потенційні центри нашого партійного сьогодення, що їх спільна дія і спільний узгіднений фронт є передумовою перемоги національно-патріотичних сил у майбутніх виборах. Є це центр чи бльок „Міст", зорганізований ДемПУ з її лідером В. Яворівським, разом з СДПУо — В. Онопенка, Партією праці (ПП) В. Ландика, об'єднанням „Вибір" І. Салія, який (бльок) ще далі знаходиться в процесі свого поширення. І другий — виразно зарисований — центр, організований НРУ В. Чорновола, який розраховує в першу чергу на підтримку таких громадських організацій, як „Просвіта" П. Мовчана, організація ветеранів І. Юхновського, козацтво ген. В. Муляви і Конґресу Української Інтеліґенції І. Драча, принаймні певної його частини. Це — крім деяких партій центристсько-правого напрямку, які можуть стати потенційними кандидатами у цей бльок. Очевидно, що сьогодні ще важко говорити про те, як остаточно проходитиме це визначення перед самими виборами і, наприклад, Народно-демократична Партія (НДП) А. Матвієнка, що на неї теж розраховує дехто в Русі, як заявив нещодавно один з її лідерів, В. Філенко, остаточне рішення щодо партнерства у бльоках на майбутніх виборах виноситиме навесні 1997 року. Між іншим, В. Філенко є якраз противником бльокування з НРУ, бо, на його думку, „будь-який політичний бльок за участю НРУ набере стільки голосів, скільки зможе набрати власне Народний Рух". Все ж таки ми схильні оцінювати дещо позитивніше шанси Руху, навіть якщо НДП ввійде до „Мосту" чи іншої бльокованої конфіґурації. Які б, однак, дальші нові бльоки не поставали в майбутньому, національний інтерес і добро справи вимагає, щоб всі вони були у спільному фронті проти комуністів і їхніх союзників, які замість еволюціонувати в напрямі націонал-комунізму, щораз більше „утверджують" себе як проросійська імперіялістична експозитура в Україні.

Зазначимо відразу, що сам процес бльокування довкола двох існуючих центрів є позитивним і його слід розглядати в контексті цілісного консолідаційного і координаційного розвитку, що його треба тільки вітати. Справа, однак, в тому, щоб у цьому консолідаційному розвитку не наступили зворотні процеси, а конкретно — не дійшло до протистояння між самими тими бльоками, бо це означало б розвал і провід національних сил.Тому теж непокоять вже тепер певні познаки, які вказують на потенційну небезпеку в тому напрямі.

Нагадаймо, що створення бльоку „Міст", а конкретно альянсу ДемПУ з іншими партнером, Рух і його партнери трактують як вихід з націонал-демократичного середовища і відхід від самої ідеології національної демократії. І принаймні покищо, всі запевнення, вияснення і арґументація ДемПУ і самого В. Яворівського, що ДемПУ в жодному випадку не відійшла від націонал-демократії і не збирається цього робити, а лише доповнила її актуальною соціяльно-економічною програмою, з метою вирвати лівим силам їхній соціяльний атут та знайти інструмент впливу і механізми залучення російськомовного населення східніх і південних областей у свою орбіту — не всюди спрацьовують. Зрештою, не дивниця, якщо й колишній лідер ДемПУ Юрій Бадзьо подав цей елемент як одну з причин його відходу від партії.

Нагадаймо теж, як легко ті чи ті суб'єктивні секундарні настанови можна „поглибити" і „ушнивнити" принципово ідеологічними чи ідейно-програмними спірними підтасовками і підшити ними організаційно-політичні, чи й навіть особисті конфлікти і амбіції, якщо є для цього бажання і нагода... А дуже легко знайти пригожий ґрунт для цього якараз у нинішній складній ситуації в Україні.

Коротко: консолідаційний процес вимагає доброї волі і взаємозрозуміння, як бази до порозуміння і злагоди, і цього мусять бути свідомі політичні лідери. У дотеперішньому націонал-демократичному силовому трикутнику — Рух, ДемПУ, УРП — залишилося на сьогодні тільки два його рамена — Рух і ДемПУ, які і стають центрами двох консолідаційних бльоків. УРП відпала в наслідок складної внутрішньо-конфліктної ситуації, яка на з'їзді 14-15-го грудня вибухнула одвертим розламом. Приходиться лише уболівати, над тим, що така партія, як УРП, з такою достойною політичною метрикою і вагомим місцем та важливою місією в цілісній національній політиці, опинилася в такому стані, в якому вона є сьогодні. Сталося це, до речі, теж не без допомоги певних політичних структур, перенесених з діяспори.

Так чи інакше, відповідальність за українську націонал-демократію лежить під сучасну пору в основному і в першу чергу на плечах двох партій — Руху і ДемПУ та їхніх лідерах — В. Чорноволові і В. Яворівському. Вони й мусять докласти всіх зусиль, щоб у виборах йти спільним фронтом і щоб не було між ними і їхніми партнерами протистояння. Брак спільної дії і узгідненої стратегії та визначення ролей — з їхнього боку, — лише посприяє „ланцюговій реакції" дрібно-макіявелівських протистоянь, ривалізацій і розгрів серед інших партій, а прийняття виборчого закону з його 5-відсотковим бар'єром (дехто хоче 3 відсотків) тільки загострить і заогнить цю міжпартійну суматоху. У висліді прийде ще більше послаблення національних сил. Ясно, що до цього допустити не можна, бо це відбилося б крайньо неґативно на висліді майбутніх виборів.

Марта Тарнавська

Вихід у світ в одежі стереотипів

"From Three Worlds: New Ukrainian Writing," edited by Ed Hogan, with guest editors Askold Melnyczuk, Michael Naydan, Mykola Riabchuk, Oksana Zabuzhko, Boston: Zephyr Press, 1996, (Glas: New Russian Writing, 12). $12.95 paperback.

I

Англомовні антології української літератури — справжня рідкість. Таких антологій, тобто збірок перекладів на англійську мову різних українських письменників, за всю нашу історію було зовсім небагато. Можна навіть вичислити найважливіші із них: "Songs of Ukraina with Ruthenian Poems" (1916, передвидане як "Down Singing Centuries" (1981); "The Muse in Prison" (1956); "The Ukrainian Poets" (1963); "Their Land" (1964); "Modern Ukrainian Short Stories" (1973, 1995); "Anthology of Soviet Ukrainian Poetry" (1982); "Written in the Book of Life" (1982); "Soviet Ukrainian Short Stories" (1983, 1985); "On the Fence: An Anthology of Ukrainian Prose in Australia" (1985); "Poetry of Soviet Ukraine's New World" (1986); "Before the Storm: Soviet Ukrainian Fiction of the 1920's (1986); "The Magic Crystal" (1988); "Yarmarok: Ukrainian Writing in Canada" (1987). Як бачимо, це аж надто скромно. Є велика потреба в тому, щоб українська література почала нарешті виходити в широкий англомовний світ у добрих перекладах, в солідно відредагованих репрезентативних антологіях. Тому треба із вдоволенням привітати появу книжки "From Three Worlds: New Writing from Ukraine", яка тількищо появилася на американському книжковому ринку.

Антологія „Із трьох світів" ставить собі за ціль показати англомовному читачеві нову сучасну українську літературу, що її творять молоді українські письменники в незалежній Україні. Назва книжки взята із нарису Євгенії Кононенко „Три світи", що був первісно друкований у „Сучасності" і включений тут у перекладі. Життя людей проходить у трьох світах, каже молодий герой нарису Кононенко, при чому третій світ — це світ вищої духовости, де люди „збираються, щоб читати вірші і слухати музику" і пробують збагнути сенс життя, глузд існування. Антологія включає і поезію, і прозу і супроводиться вступною статтею Соломії Павличко. С. Павличко пише про початки неофіційної літератури в 70-их і 80-их роках, про молоде покоління літераторів, що свідомо розбивають старі табу заборонених донедавна тем і форм, про видавничу кризу в сьогоднішній Україні. Молоді автори, каже С. Павличко, часто є формалістами, що для них форма і композиція мистецького твори важливіша, ніж його зміст та ідеологія. Але недавньоминуле далі паралізує психіку письменників, вони пробують вияснити його і зрозуміти. Найцікавіші, на думку С. Павличко, ті молоді автори, які не переповідають старих мітів, а „дихають сьогоднішнім днем". Серед них вона вирізняє письменницю-феміністку Оксану Забужко, в прозі якої С. Павличко знаходить логіку й інтелект, а в поезії — щирість та інтенсивність почуттів.

Українську прозу репрезентують в антології Володимир Діброва, Костянтин Москалець, Євгенія Кононенко, Євген Пашковський, Валерій Шевчук, Юрій Андрухович, Богдан Жолдак, Юрій Винничук, Олександр Ірванець і Галина Пагутяк. Поезію, що друкується в антології паралельними текстами українською і англійською мовами, репрезентують Василь Голобородько, Наталка Білоцерківець, Оксана Забужко, Віктор Неборак і Олег Лишега. Перекладачі на англійську мову українських прозових і поетичних текстів працювали спільно із редакторами стилю. В цьому великому колективі є Аскольд Мельничук, Джеймс Брасфілд, Пітер Го Дейвіс, Ася Гумецька, Джесіка Тредвей, Михайло Найдан, М. Т. Шаріф, Володимир Грушкевич, Ед Ґоґан, Мирося Стефанюк, Дебра Спарк, Дзвіня Орловська, Лариса Шпорлюк, Ліса Сапінкопф, Вірляна Ткач, Ванда Фіпс, Льойд Шварц, Христина Сохоцька, Джордж Пекер, Шарлота Голмс, Елізабет Сірл, Сергій Зайцев і Жумпа Лагірі. Головним редактором антології є Ед Гоґан, а мав він до помочі співредакторів Аскольда Мельничука, Михайла Найдана, Миколу Рябчука і Оксану Забужко. Антологія прикрашена ілюстрованим матеріялом: чорно-білими репродукціями картин Івана Марчука та Миколи Кумановського, фотографіями з України роботи Тані Д'Авіньон та портретами всіх авторів, включених в антологію. Редактори подбали про те, щоб до книжки були додані біо-бібліографічні примітки про авторів і перекладачів; поодинокі твори мають позначене джерело українського оригіналу (не завжди правильно: наприклад, твір Москальця був друкований у „Сучасності" не 1990, а 1993 року!), але, на жаль, не мають позначених оригінальних українських заголовків.

(Закінчення буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Д-р Дарія Даревич,
історик мистецтва

Виставка Михайла Мороза в Торонто

У Торонто від 29-го вересня до 16-го жовтня ц. р. в Ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації пройшла виставка картин відомого маляра Михайла Мороза. Маестро Михайло Мороз належить до невеликого числа визначних українських мистців модерністів. Своїми картинами він зробив цінний та оригінальний вклад в образотворче мистецтво, особливо краєвиду. Як знаменитий кольорист, Мороз досягнув нових хроматичних вимірів своїми експресіоністичними картинами. Почавши від 30-их років, він впродовж десятиліть брав активну участь у мистецькому житті й стояв у тісному зв'язку з розвитком та досягненнями українського мистецтва у Львові, в таборах переселення в Німеччині, а пізніше — в Америці.

Під час відкриття виставки М. Мороза у Торонто (зліва): о. Б. Остапович, мисткиня І. Зєлик, І. Мороз, Владика Ізидор Борецький і скульптор З. Голубець.

Творчий шлях мистця був надзвичайно плодовитим. Його доробок величезний. Найбільше відомий як пейзажист, Мороз намалював тисячі краєвидів в Україні, Европі та Північній Америці; понад двісті портретів та багато натюрмортів — переважно з квітами або улюбленою калиною. На виставці в Торонто представлено усі жанри його творчости, почавши від 1929 до 1978 року.

Вийнятковою рисою мистецтва М. Мороза є неймовірна тяглість у творчій візії, у відчутті й передачі внутрішних почувань і переживань бравурними кольорами та пастозними мазками пензля чи мастихіна. Хоча виставка не названа ретроспективною, все-таки перегляд праць, виконаних протягом півстоліття, вказує на незаперечний тематичний і стилістичний зв'язок між образами всіх періодів творчости. Це спостерігаємо в морських пейзажах: „Канал Ля Манш, Нормандія" (1929), „Морський залив" (1956) і „Буря над Монтак Пойнт" (1963) і в картинах церков: „Великдень у Космачі" (1938), „Церква в Гантері" (1968). Тяглість особливо наявна також в малюнках гір: українських Карпат, німецьких Альп та американських гір Кетскил і Кольорадо.

Народився маестро М. Мороз у 1904 році в селі Пліхові на Тернопільщині у свідомій селянській родині. В 1923 році вступив до новоствореної мистецької школи Олекси Новаківського у Львові, яку успішно закінчив у 1927 році, як стипендіят Митрополита Шептицького мав змогу вчитися в Парижі в 1928–1930 роках. Як відомо, в Парижі в той час працювали такі визначні українські мистці-експресіоністи, як Олекса Грищенко, Микола Глущенко та Василь Хмелюк. Також в Парижі Мороз особисто запізнався з Анрі Матіссом, батьком французького експресіонізму. Зустріч Мороза віч-на-віч з т. зв. Паризькою Школою, особливо з французьким експресіонізмом, без сумніву, підтвердила і закріпила пост-імпресіоністичні та експресіоністичні напрямні Школи Новаківського і допомогла мистцеві вийти на свій власний творчий шлях. У згаданій вже картині, намальованій у Франції в 1929 році, „Канал Ля Манш, Нормандія", спостерігаємо елементи, що продовжуються у зрілий період творчости Мороза. Це — бурхливі мазки пензля, сильно насичена палітра, спонтанність барв та співзвучність емоційного стану мистця з явищем природи. Цей один з перших морських пейзажів Мороза перекликається стилістично і тематично з марітімами Грищенка. У 1931 році Мороз відвідав Італію разом з Новаківським, а від 1932 року був його асистентом. У 30-их роках Мороз, як і Новаківський, захоплювався Карпатами, особливо Космачем та кольоритним одягом гуцулів, про що свідчить ряд картин. Події Другої світової війни закинули мистця з молодою дружиною Іриною та малим синком Ігорем до Німеччини. Не вдалося врятувати понад 800 полотен, що пропали в часі війни. Все таки мистець зберіг твір „Материнство" з 1944 року, на якому зображена, майже іконно, родина мистця. Картини німецького періоду більше стримані в кольорах і в мазках від космацьких. Стилістично вони зближені до імпресіонізму. У 1949 році Мороз переїхав з родиною до Америки і поселився в Ню Йорку, де продовжував інтенсивно працювати і скоро добився успіхів не тільки між українцями, але також в американських мистецьких колах.

Ще коли Мороз був в Україні, а пізніше в Західній Европі, в українських, російських, німецьких та французьких часописах і журналах появилися прихильні статті та рецензії про його творчість. В Америці про усі п'ять індивідуальних виставок Мороза в ґалерії „Панорас" в Ню Йорку були похвальні рецензії у таких престижних виданнях, як „Ню Йорк Таймс", „Артс" та „Арт Ньюз". Від 1976 року прізвище Мороза появлялося в „Who's Who in America", а у 1979 році мистець був включений до списку „Men of Achievement" Бібліографічного Центру в Кеймбриджі, Англія. Італійська академія мистецтва іменувала Мороза своїм членом, академіком та нагородила золотою медалею 1980 року.

Помер М. Мороз 27-го вересня 1992 року в Ню Йорку. З нагоди 90-ліття від дня народження мистця у 1994 році в Меморіяльному Музеї ім. Новаківського у Львові відбулася наукова конференція, присвячена його творчості.

Дехто вважає Мороза імпресіоністом. На мою

(Закінчення на стор. 7)

ЗВІДОМЛЕННЯ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1996-ГО РОКУ

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ: НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
5 Добертій Аманда, Михайло
9 Фокс Марко
59 Гайда Олександер; Словінський Петро
63 Питель Катерина 2.
88 Білинський Стефан
163 Хроміяк Єсіка
182 Клачаний Іван
183 Ґашовський Микола
242 МкЛавґлін Келій М., Кімберлій А.
254 Бейлій — Сімао Юліяна
291 Заперник Наталка
307 Бровн Стефан
328 Корлятович Наталка
388 Музика Микола
409 Децкер Янелі, Юстин
434 Кресович Алісса, Антоній
489 Дейнеко Ірена
888 Веприк Роберт; Климків Калина

НОВІ ЧЛЕНИ „UI" (UNIVERSAL LIFE)

Відд.:
76 Пател Алісія
172 Відмеер Марія

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
5 Керіґан Дональд; Кріль Йосиф
7 Панко Іван, Петро
17 Янчук Олександер, Роман
25 Бачинський Христина
47 Балазюк Андрій
53 Крисалка Христофер
59 Сколоздра Стефан
94 Додсон Елі
109 Шепеляк Андрій
127 Сенсіо Анна
146 Феш Патриція
155 Дзьоба Рома; Копчо Лінда, Томас; Рейллу
183 Рейнгардт Христина
220 Мацьків Стефан
226 Феш Михайло, Патриція
234 Ланд Фред
235 Мельник Аманда
240 Іваницький Марко, Михайло
245 Галко Еріка
264 Немежицький Микола
292 Білецький Степан; Йоскальчик Богдан; Пакула Романа, Симон; Присташ Русель
338 Ґодла Ґлена
339 Ворел Кароліна
348 Віліямс Вінсент
379 Берґман Марія
385 Панчишин Микола
399 Редмерський Карол
422 Сарахман Олександер
486 Доскоч Урослав

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ

360 Верґалда Давид; Веримір Саймір; Грицишин Степан; Малхов Колін , Скотт; Ніґро Джансон; Хапман Адам, Сара

ЧЛЕНИ, ЯКІ ЗМІНИЛИ КЛЯСИ АБО СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
130 Марков Йосиф
153 Кебуз Петро
231 Пекарський Теодор
261 Шибіяк Синтія
465 Климовський Христофор

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ ДО ДОРОСЛИХ З МОЛОДЕЧИМИ ГРАМОТАМИ:

Відд.:
56 Пієґан Стефан, Христофор
82 Євич Павло
368 Костик Тамара

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
87 Верґала Давид; Веймір Сеймір; Грицишин Степан; Малхов Колін, Скотт, Ніґро Джайсон; Хапман Адам, Сара

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.
5 Терлецький Наталка
25 Касанова Олексій; Мельник Лариса
27 Торбуш Олександра
63 Бейлій Раєн
161 Ґандіос Михайло; Коодрих Аллісон; Халупіяк Єссі
245 Сміт Єсій
248 Локгарт Даніє́ля
333 Боберський Джонатан
379 Бланчард Антем
422 Федорів Маркіян, Мотря
427 Бельшміт Катерина
434 Воланюк Христина

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ІЗ ЗВОРОТАМИ В ГОТІВЦІ:

Відд.:
5 Керіґан Дональд; Кріль Йосиф
7 Панко Іван, Петро
59 Сколоздра Степан
94 Додсон Еліза; Робінець Ліза
109 Шепеляк Андрій
146 Ґеш Патриція
155 Дзюба Роман; Копчо Лінда, Томас; Рейлі Джюні
183 Рейнгардт Христина
220 Мацьків Стефан
226 Феш Михайло, Патрисія
230 Терлецький Іван; Морісон Боніта А.
234 Ланд Фред
240 Іваницький Марко, Михайло
245 Галко Ерікаа
264 Немежицький Микола
292 Білецький Степан; Москальчин Богдан; Пакула Рамона, Симон; Присташ Русель
325 Шраменко Сіта
338 Ґодла Ґлена
339 Воррел Кароліна
348 Віліямс Вінсент
379 Берґман Марія
385 Панчишин Микола
399 Редмерський Карол
432 Ґіганті Марко, Маріяно
467 Даскоч Ярослав

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
5 Хоманчук Роман
8 Ардан Микола мол.
13 Гира Таня
171 Маґнусон Карі
194 Хоміцький Анґеліка
242 Кортеліні Аллісон
353 Гронт Рената
383 Шевчук Павло
397 Цюх Джій Лин
414 Снігурович Ларисса
471 Головацький Юрій

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВИПЛАТИЛИ ВПОВНІ ВКЛАДКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
25 Бачинський Христина
47 Балазюк Андрій
53 Крисалка Христофор
63 Сінавський Михайло
127 Сенцьо Анна
183 Морда Бриян
230 Скулин Джефрій
235 Мельник Аманда
422 Сарахнан Олександер

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
114 Зенчик Микола
163 Зін Марсія

ДЕПАРТАМЕАНТ ДОРОСЛИХ: НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
9 Салак Стефанія, Темотій
76 Клапишак Оксана; Йост Іванна, Рожер; Муращук Леся
120 Фоґ Річард; Остофій Денис
158 Гарвій Наталка
161 Кухарський Діяна
163 Дуда Орися; Хроміяк Василь
164 Січко Лорі
170 Доманський Юрій
174 Заревич Данило, Зенон
204 Беренда Тіна Марія; Ривак Рона
206 Намака Люсілля
242 МкЛайґлін Аймі
285 Бланчард Дениса
292 Білецький Степан
327 Калиновський Олександер
412 Смал Емілія
489 Дейнека Ольга; Татаревич Марта
496 Кравчук Марія, Степан

НОВІ ЧЛЕНИ „АІР"

Відд.:
5 Мисак Юрій
7 Ґуїс Катерина
13 Інзінна Іванна; Карафанда Іван; Макій Йосиф
14 Могила Наталка
15 Кіналь Христина
17 Билен Ніна; Ярослав 2
22 Швін Лінда
25 Долінський Лариса
29 Ґреґ Альба
37 Осередчук Романа
39 Бугай Анна, Володимир
47 Козяк Оксана; Юричко Ольга
48 Куковський Соня
53 Ґрей Михайло; Крисалка отець Стефан; Мінсінґер Віра
56 Бослій Марія; Когут Віра, Марія
57 Крушельницький Ольга
58 Козак Гарольд
63 Гуменний Катерина
70 Білик Григорій
82 Марущак Ілько, Уляна
88 Допко Аніта
94 Давіс Річард; Лаврін Микола; Петрович Юліяна
102 Кавка Володимира
120 Аткінсон Патрисія; Витяз Іван мол.
123 Наґурний Анна, Ладимір
127 Макогон Петро
132 Юна Дженевієв
139 Кобрин Олександер; Лазор Іванка; Павлюк Анна, Іван; Сабер Долорес; Тринога Анна
147 Рошко Роберт; Чорній Михайло
153 Музика Катерина
155 Слободян Анна, Григорій
157 Чурма Теодор
161 Прокопович. Ірена; Сика Іваг
164 Бутрей Шейлі
165 Корнова Наталка
170 Петришин Анна
173 Садівник Іван; Йозефіна
177 Бецкенбах Джаніна
200 Бабарський Пелагія
206 Гречук Анна; Підгородецький Петро; Шагарин Анна
220 Залізко Анна
224 Ерча Анна
230 Чижовський Михайло
231 Ґарднер Василь
233 Пошивак Володимир
234 Закалак Ярослав
237 Касун Віктор мол.; Комптон Марія; Мюльнер Марґарита
239 Сеницин Володимир, Марія
240 Крислатий Марія, Швець Ілько
242 Чабан Йосиф
243 Менсінський Ярослав 2
245 Сабат Вірджінія
254 Деметро Павліна
271 Ріорко Віра; Федалі Леся; Чопко Любомир
285 Скибіцький Олексій
287 Дзюбіна Анна; Мінор Ольга; Сохан Ігор
292 Полний Стефанія
307 Гуменюк Володимир
312 Щербій Нетлі
317 Велич Микола
320 Шулька Теодора
330 Барретта Евгенія
333 Давіс Дейн
337 Мельник Любомир
338 Пишко Дарія
343 Федоришин Марія; Стасів Пауліна П.
353 Букачевський Ярослав
358 Карлиш Василь
364 Додас Марія; Порсен Ольга; Сподар Павло
368 Коселко Софія
369 Пітс Данило
370 Гізій Роман
379 Сайкевич Ірина
397 Гальчевський Роман
399 Конрат Гелена
452 Лінвіл Карол
466 Скрипуч Іван, доктор
490 Романков Дарія
494 Раюлюк Петро І. (Равлюк)

НОВІ ЧЛЕНИ, ЩО ПЕРЕЙШЛИ З МОЛОДЕЧОГО ВІДДІЛУ ДО ДОРОСЛИХ „АІР"

Відд.:
7 Шебоський Григорій
20 Качан Христина
29 Броди Марія
42 Джакет Христина
59 Фокс Давид, Павло
63 Бобик Франк; Васик Розамарія; Ленський Катерина; Томасвик Шарон
82 Китастий Іван
94 Ноґа Раймонд
102 Турчик Катерина; Тимків Леонід
112 Карпа Катерина
120 Сенчишак Петро
139 Коселко Павло
142 Ґадфрей Родній
146 Головатий Данило; Ноґа Григорій
155 Фичок Станлій
161 Лахейсі Карол; Роноський Давид; Титанич Ліза
171 Файґіс Діяна
226 Зелем Єва
235 Волеслаґель Дональд
282 Валіґун Іванна; Марко Стефан
292 Брієдрик Сара; Гоновей Марілин; Йозвіяк-Ковч Марія; Орлик Іванна
317 Малівейкі Джеймс
338 Куч Микола
348 Морріс Франк
374 Станчак Леся, Орися
399 Джорж Еміль
409 Тарас Христофор

НОВІ ЧЛЕНИ „ЮЛ"

Відд.:
171 Качарай Адріяна, Наталія
172 Кюебел Патрисія
234 Закрижевський Ірина

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
17 Янчук Софія
164 Бовер Річард
171 Копельзів Анна
206 Когут Елеонор
226 Фіґлус Одарка
317 Маринюк Гелен
361 Кріль Євдокія
371 Федасюк Романа
379 Литвинишин Юрій; Яцина Емілія
432 Тивонікок Катерина 2
434 Мельник Оксана
777 Ле Донні Алберт

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
217 Сторожинський Євген
234 Леськів Василь
292 Прийма Ірена 2, Мирослав 2
360 Богн Анна; Грищишин Василь; Мальхов Нансі; Стець Гелена, Мартин; Трояновський Михайло 2, Мина; Шапман Роберт; Чехович Іван
377 Пеленичка Ірена
422 Артимишин Богдан; Теофіля
423 Куропась Стефан

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ ДО ДОРОСЛИХ З МОЛОДЕЧИМИ ГРАМОТАМИ:

Відд.:
56 Пієґан Стефан, Христофор
82 Євіш Павло
368 Костик Тамара

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.:
3 Бойко Микола
17 Романюк Любов
25 Кравців Оксана; Кефор Марія 2
63 Бейлій Андрій, Юрій; Оресик Катерина, Ґералдіна
88 Кантон Горацю; Кравець Євген; Цісик Ростислав
94 Бодрук Михайло; Гевко Марко; Рижий Борис
161 Фінч Николет, Філіп
217 Бійч Алана
248 Барлов Йвоні; Вайвір Бенжамін (три) 3; Конопка Гедвілґ
261 Кронвітер Барбара; Вууд Донна
277 Ганчарик Олеґ
285 Стеварт Тимотій
293 Білас Нансій; Душник Роберт; Ланський Ольга; Швайкун Зоряна; Яцушко Роман
316 Лалка Богдан
341 Дубчак Богдан, Ігор
379 Риш Микола
401 Крижанівський Роман; Микитчук Лев
407 Ґалешко Раїса; Зозуляк Лавра; Педенко Віктор; Стецюра Наталка; Терлицький Дарія
422 Калвіті Джо Анна

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТ АМИ:

Відд.:
87 Богн Анна; Грищишин Василь; Мальхов Нансі; Стець Гелена, Мартин; Трояновський Михайло 2, Мина; Шапман Роберт; Чехович Іван
114 Куропась Стефан
116 Леськів Василь
125 Пеленичка Ірена
153 Артимишин Богдан, Теофіля
174 Прийма Ірена 2, Мирослав 2.
358 Сторожинський Євген

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ІЗ ЗВОРОТАМИ В ГОТІВЦІ:

Відд.:
5 Керріґан Джеймс мол., Роберт
39 Бобецький Михайло
59 Зорка Калина
67 Пепіюк Роза (Раїса) 2.
88 Козар Наталка, Павло
94 Дигдало Павло
106 Косач Софія
112 Новак Марія; Пайні Елена6.3
115 Козій Галина
168 Ґеба Іван; Плева Древ
183 Рейнгардт Христина
209 Янів Андрій
221 Чорняк Андрій
226 Феш Ірена
245 Галько Іван
271 Шевчук Тейлі
274 Волошак Анна
285 Ковалюк Микола, Людмила
292 Сіерс Ґлорія, Павло
316 Моноенко Григорій
325 Ланзо Синтія
331 Куйдич Іван
338 Ґодла Гелена
343 Панчесон Катерина
348 Вілліямс Юлія
349 Рейлій Катерина
379 Берґман Марія, Річард; Співак Петро
385 Нич Володилмир, Марія
399 Редмерський Карол
407 Петросоняк Дмитро
412 Буратинський Михайло
414 Сміт Ореста
416 Юзик Михайло
437 Волянський Ірена
441 Коваленко Ліда
458 Товарницький Марія, Степан
488 Радзіловський Цезарій

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
5 Прус Роман; Сієнтий Люба
8 Ардан Іван
76 Савчак Катерина
153 Матковський Катерина
163 Хроміяк Василь; Пекляк Роман
170 Тхір Ґеральд, Ольга
173 Паранчак Євген; Фіґун Михайло
182 Бояр Марта
236 Новак Павло
242 Бура Ірена
256 Лопер Кандісі
348 Рипаський Вірджінія
349 Дністріян Анна, Соня; Кікта Денис
370 Кизик Андрій
379 Яцина Емілія
414 Марків Ірина
437 Омецінський Володимир, Ізабеля, Роман

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВИПЛАТИЛИ ВПОВНІ ВКЛАДКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
5 Пушка Данило; Сидор Йосиф
7 Слук Елеонора
22 Галущак Рональд
48 Аллін Гарольд
55 Добродій Микола; Тимюк Дмитро
94 Соколів Маріянна
114 Кристі Валентина
155 Гойда Маріянна
161 Кардаш Богданш; Турчин Ігор
171 Гопкінс Анна
206 Когут Елеонор
221 Калін Марія
226 Фіґлусь Одарка
238 Діяк Андрій
240 Месерницький Ірена
241 Ренавд Давид
271 Боняк Давид, Карен, Роберт, Скот, Томас; Канавіно Роберт
287 Липовий Дебра; Григорій
292 Гоновей Данило
353 Білінський Ярослав
361 Кріль Євдокія
371 Федасіюк Романа
379 Литвинишин Юрій
434 Мельник Оксана
467 Возняк Йосиф

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

Відд.:
45 Качай Роман
206 Намака Люсілля

ЧЛЕНЛИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
9 Лессік Марта
13 Боднар Юрій; Мітрі Анна
14 Пущак Іван
15 Залуцький Теодор
16 Стислий Вірджінія
19 Дорожинський Іван
27 Кухта Йозефіна
32 Костик Марія 2.
38 Тарбій Едвард
39 Танасишин Михайло
45 Гаранчук Євген
53 Слоан Алекс
59 Колпак Микола
63 Троп Теодор
76 Стефанов Марія
86 Костик Марія
102 Синечко Розалія
112 Гома Анна
114 Безпалько Григорій; Маковей Анна
127 Була Марія; Кіналь Еміль; Матух Ігор
131 Олійник Катерина 2.
147 Брезак Марія; Лобус Іван
171 Донней Давид
182 Шепсон Ольга 2
183 Єднак Михайло
200 Калиновський отець Константин; Вороневич Орест
205 Борковський д-р Роман
236 Горняк Єва
240 Іваницький Ілько 2.
245 Фат Софія
257 Гедберґ Юлія 2.
266 Стефанів Кость
277 Ткачик Анна
292 Присташ Анна
320 Пересада Володимир
322 Мандюк Никифор
361 Аґрес Євген
364 Олхова Агафія 2
367 Лялюк Т.
397 Круциляк Дмитро
409 Ґейза Володимир
412 Луців Михайло
422 Сухар Юліян
430 Кузьмович Модест
434 Твердун Параня
437 Малинівська Ольга 2
498 Войтів Теодор

АКЦИДЕНТОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
164 Бовер Річард

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
217 Сторожинський Євген

ЧЛЕНИ, СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.:
25 Касанова Марія
81 Ласюк Роза; Лисиманка Петро
146 Футяк Ірена
248 Барлов Івонна, Карен
257 Кайсон Роберт
277 Богданів Станіслав; Ганчарик Ольга
348 Репаський Вірджінія
385 Гусак Дарія
407 Микитчук Лев
412 Буратинський Михайло
416 Кульчицький Зенон
422 Калвітті Джо Анна

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
358 Сторожинський Євген

ЧЛЕНИ, ЯКИМ ВИГАСЛА ВАЖНІСТЬ ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
16 Москаль Ґлорія, Петро
59 Стець Маріон
96 МкҐолдрлик Катерина
287 Травлінський Раймонд
358 Росул Орися
385 Кміт Петро

УВАГА

ЯКУ КОЖНИЙ ВІДДІЛОВИЙ УРЯДОВЕЦЬ І ЧЛЕН УНСОЮЗУ ПОВИНЕН ПРОЧИТАТИ І ВІДПОВІДНО ДО НЕЇ ДОСТОСУВАТИСЬ:

Ті повнолітні члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовому звіті за **місяць СЕРПЕНЬ 1996-го РОКУ, ЯК СУСПЕНДОВАНІ, МОЖУТЬ БУТИ ПРИЙНЯТІ НАНОВО В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ, ЯКЩО ЗГОЛОСЯТЬСЯ ДО СЕКРЕТАРІВ СВОЇХ ВІДДІЛІВ І ЗАПЛАТЯТЬ ЗА ЧАС СУСПЕНДИ ВКЛАДКИ, БО ІНАКШЕ ЧЛЕНИ БУДУТЬ** ПОЗБАВЛЕНІ ВСІХ ЧЛЕНСЬКИХ ПРАВ ,ЗАПОМОГ І ПРИВІЛЕЇВ ЗА ВИНЯТКОМ ТИЛХ ПРАВ, **ЯКІ Є ЗАТВЕРДЖЕНІ ГРАМОТОЮ І СТАТУТОМ, ТЕ САМЕ ВІДНОСИТЬСЯ ДО ЧЛЕНІВ, ЯКІ ВПРОДОВЖ ЛИПНЯ 1996-го РОКУ ВЗЯЛИ ПЕРЕХІДНІ ЛИСТИ І ДОСІ НЕ ЗГОЛОСИЛИСЯ ДО ІНШИХ ПОВНОПРАВНИХ ВІДДІЛІВ.**

МАРТА ЛИСКО
СЕКРЕТАР

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ за МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1996 РОКУ

Забезпечення Департаменту Молоді

Кляси:	
T16	39
P70	36
Нові кляси:	
W	74
E18	1,537
E20	1,840
E65	235
P20	2,293
P65	181
TP65	963
T23	353
WSP	600
SP E65	625
UL	64
Разом	**8,840**

Забезпечення Департаменту Дорослих

Кляси:	
Old	2
P70	5
T	178
W	6,739
P20	3,528
E20	2,871
E65	1,226
P65	552
DP60	98
DP65	579
SP W	2,706
SP E65	295
ADD	4,840
T10	410
T5	142
DT30	6
ART	18
UL	242

Дорослі члени з Молодечими Грамотами

Кляси:	
W	0
P20	157
E20	118
P65	28
E65	84
E18	2
Разом	**24,826**

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ ЗА МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1996 РОКУ

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Стан з липня 1996 року	16,470	38,728	4,862	60,060
Приріст з серпня 1996 року				
Нові активні члени	26	185	0	211
Нові УЛ	4	2	0	6
Прийняті нанова	44	81	1	126
Прийняті з перехідними листами	8	20	1	29
Зміни кляс забезпечення	5	0	0	5
Прийняті з молодечого відділу	0	4	0	4
Разом	**87**	**292**	**2**	**381**
Убуток у серпні 1996 року				
Суспендовані	16	44	16	76
Відійшли з перехідними листами	8	20	1	29
Зміни кляс забезпечення	5	0	0	5
Відійшли до дорослих	4	0	0	4
Померли	2	61	0	63
Вибрали гроші	40	47	0	87
Відійшли з дозрілими вивін. грамот.	13	25	0	38
Виплатили вповні вкладки забезпечення	9	36	0	45
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	0	0	0	0
Вигасла важність забезпечення	0	2	7	9
Разом	**97**	**235**	**24**	**356**
Неактаивні члени				
Приріст у серпні 1996 року				
Виплачене забезпечення	9	36	0	45
На безпл. продовж. забезпеченні	7	35	0	42
Разом	**16**	**71**	**0**	**87**
Убуток у серпні 1996 року				
Померли	1	36	0	37
Вибрали готівку	35	31	0	42
Повернені в активні	2	7	0	9
Вигасло продовження забезпечення	0	0	0	0
АІП	40	122	0	162
Разом	**78**	**196**	**0**	**274**
Разом усіх членів УНСоюзу у серпні 1996 року	**16,398**	**38,660**	**4,840**	**59,898**

ЗВІТ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1996-ГО РОКУ

ЗДОБУТКИ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ ПО ОКРУГАХ У СЕРПНІ 1996 року

Ч. В.	Організатор	Придбав у серпні	Сума забезпечення	СП	ЮЛ	КБ	Разом у 1996
	Округа БОСТОН						
307	Д. Ґалонжка	1	5,000				5
	Округа КЛІВЛЕНД						
291	Віра Напора	1	5,000				3
328	Б . Ковч	1	3,000				3
		2	**8,000**				
	Округа ДІТРОЙТ						
174	Віра Кривий	2	10,000				10
183	П. Залуга	1	5,000				6
292	Ірина Прийма	1	5,000				2
		4	**20,000**				
	Округа ДЖЕРЗІ СИТІ						
170	В. Білик	1	3,000				1
171	Й. Бінчак	2	50, 000		2		4
		3	**53,000**		**2**		
	Округа МОНТРЕАЛЬ						
434	Ярослава Бачинська	3	9,000				11
	Округа НЮАРК						
76	І. Даниляк	3	280,000		1		21
	А. Воробець	2	270,000				
172	Л. Старух	2	20,000		2		23
234	Є. Остиславський	1	50,000		1		19
		8	**620,000**		**4**		
	Округа НЮ ГЕЙВЕН						
59	І. Гайда	2	13,000		1		5
254	Б. Романишин	1	10,000		1		4
		3	**23,000**		**2**		
	Округа НЮ ЙОРК						
5	Марйон Климишин	2	40,000				3
158	Марія Рейнарович	1	5,000				1
204	М. Спонтак	2	6,000		1		4
327	Зеновія Зарицька	1	10,000		1		1
489	Галина Колесса	3	13,000				5
		9	**74,000**		**2**		
	Округа НІЯҐАРА						
412	Е. Смаль	1	3,000		1		1
	Округа ПАССЕЙК						
182	Г. Клименко	1	3,000				1
	Округа ФІЛЯДЕЛЬФІЯ						
163	Т. Дуда	3	9,000				4
	Округа ПІТТСБУРҐ						
63	М. Турко	2	8,000				2
120	Е. Матіяш	2	7, 000				4
161	М. Дяківський	1	3,000				3
		5	**18,000**				
	Округа РОЧЕСТЕР						
285	О. Скібіцький	1	3,000				5
	Округа СКРЕНТОН						
409	Дженет Боланд	2	10,000				2
	Округа ШАМОКІН						
9	В. Салик	3	15,000		3		6
242	Й. Чабан	3	15,000				6
		6	**30,000**		**3**		
	Округа ТОРОНТО						
888	Марія Хомин	1	10,000			1	4
	Марія Лабай	1	3,000			1	89
		2	**13,000**			**2**	
	Округа ОЛБАНІ						
88	Стефанія Гаврилюк	1	3,000				8
	Округа ВІЛКС БЕРИ						
164	Т. Бутрей, мол.	1	10,000				4
	Округа ВУНСАКЕТ						
206	Л. Гардінк	1	5,000				2
	НЕОБ'ЄДНАНІ ВІДДІЛИ В АМЕРИЦІ						
388	А. Маринюк	1	10,000				2
496	М. Пилип'як	2	13,000				33
		3	**23,000**				

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У СЕРПНІ 1996 року

П.Ч.	Округа/осідок	Число Відділів	Придбано чл. у серпні	Придбано чл. разом	Забезпечення на суму у серпні	Забезпечення на суму разом у 1996
	Округи ПЕНСИЛЬВЕНІЇ					
1.	Філядельфія	35	3	51	9,000	542,000
2.	Піттсбурґ	15	5	20	18,000	97,960
3.	Шамокін	11	6	16	30,000	88,000
4.	Аллентавн	10	—	2	—	6,000
5.	Скрентон	4	2	2	10,000	10,000
6.	Вілкс Бери	6	1	6	10,000	36,000
		81	**17**	**97**	**77,000**	**779,960**
	Округа МЕРИЛЕНДУ					
1.	Балтимор	6	—	8	—	66,000
	Округи НЮ ЙОРКУ					
1.	Ню Йорк	23	9	27	74,000	301,243
2.	Сиракюзи-Ютика	11	—	10	—	50,000
3.	Рочестер	8	1	22	3,000	142,941
4.	Олбані	5	1	21	3,000	164,000
5.	Баффало	4	—	6	—	210,000
		51	**11**	**86**	**80,000**	**868,184**
	Округи НЮ ДЖЕРЗІ					
1.	Нюарк	14	8	69	620,000	3,910,555
2.	Джерзі Сиrécti	8	3	11	53,000	116,000
3.	Перт Амбой	10	—	12	—	147,000
4.	Пассейк	3	1	3	3,000	108.000
		35	**12**	**95**	**676,000**	**4,281,555**
	Округи ІЛЛИНОЙ, МИШИҐЕН, ОГАЙО					
1.	Чикаґо, Ілл.	23	—	23	—	158,000
2.	Дітройт, Миш.	15	4	44	20,000	448,000
3.	Клівленд, Огайо	13	2	17	8,000	138,388
4.	Янґставн, Огайо	3	—	2	—	13,000
		54	**6**	**86**	**28,000**	**757,388**
	Округи НОВОЇ АНГЛІЇ					
1.	Ню Гейвен, Конн.	12	3	18	23,000	137,000
2.	Бостон. Масс.	5	1	7	5,000	35,000
3.	Вунсакет, Р. Ай.	5	1	5	5,000	25,000
		22	**5**	**30**	**33,000**	**197,000**
	Округи ЗАХІДНІХ СТЕЙТІВ АМАЕРИКИ					
1.	Центральна	5	—	1	—	5,000
2.	Міннеаполіс, Мін.	4	—	3	—	32,000
		9	**—**	**4**	**—**	**37,000**
	НЕОБ'ЄДНАНІ ВІДДІЛИ В АМЕРИЦІ	16	3	46	23,000	323,763
	Округи КАНАДИ					
1.	Торонто, Онт.	13	2	106	13,000	4,366,218
2.	Монтреаль, Квеб.	5	3	12	9,000	59,000
3.	Ніяґара, Онт.	7	1	1	3,000	3,000
4.	Захід Канади	7	—	2	—	10,000
	Разом	**32**	**6**	**121**	**25,000**	**3,438,218**
	Загальна сума	**306**	**60**	**573**	**942,000**	**11,749,068**

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі" **тільки після появи платних оголошень** у щоденнику або „Українському Тижневику".

Редакція „Свободи"

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСИРА УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1996-го РОКУ

П Р И Б У Т К И

Вплати вкладок Акцидентового Забезпечення

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	3.95	175	4.65	349	22 80
6	19.30	176	4.80	352	24.90
8	33.00	180	44.65	353	21.50
10	5.70	182	8.30	358	167.85
14	11.00	183	14.80	360	1.85
16	8.30	192	8.30	369	9.20
25	4.80	194	1.75	372	6.50
27	11.00	200	35.00	377	5.70
32	18.00	206	29.60	385	19.20
37	13.00	214	1.00	387	17.50
42	16.60	217	17.80	388	31.40
47	74.00	220	33.20	395	11.00
48	9.20	221	21.20	399	43.50
55	3.35	222	12.55	401	15.70
59	38.80	234	20.20	402	12.50
66	11.00	236	11.10	409	19.30
76	31.20	238	2.45	412	22.00
78	12.05	239	13.00	417	18.00
82	5.70	240	48.60	421	22.00
83	63.30	242	59.70	422	23.85
88	66.60	245	25.80	423	8.30
94	41.75	247	7.25	427	36.90
95	2.55	256	11.00	430	54.80
96	6.00	257	19.70	432	38:90
107	16.60	261	3.70	434	126.10
113	1.75	266	42.50	437	2.00
115	12.25	267	11.00	439	15.85
116	2.20	26914.80		440	16.70
120	11.30	271	24.80	441	16.60
121	11.00	277	1.70	444	26. 95
125	37.90	282	6.55	445	6.50
127	41.50	283	6.50	450	6.50
130	34.10	287	23.40	452	13.00
131	2.90	290	8.30	456	5.70
133	12.60	291	26.65	459	0.85
142	1.00	292	45.90	461	6.50
146	25.65	293	8.30	465	34.20
153	39.15	301	11.00	467	5.70
155	6.50	304	2.45	472	17.25
156	16.70	305	97.30	473	20.20
158	35.00	307	56.10	484	15.45
16123.10		327	6.50	490	6.50
162	6.50	332	2 20	496	12.10
164	37.90	337	22.00	497	10.40
171	8.30	338	19.30	500	23.20
172	4.20	340	110.60	777	8.30
173	27.05	345	11.00		
174	46.20	347	1.75	TOTAL	3,043.80

ВИПЛАТИ ПОСМЕРТНИХ ДОПОМОГ ЗА МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1996 р.

Відділ	Ім'я і прізвище	Сума
13	Юрій Боднар	3,000.00
13	Анна Мітрі	1,000.00
14	Іван Пущак	500.00
15	Ярослав Ліщинський	5,000.00
16	Вірджінія А. Стислий	1,000.00
16	Вірджінія А. Стислий	500.00
20	Марія Бушард	500.00
25	о. Василь Стебельський	1,000.00
27	Осипа Кухта	500.00
52	Роза Шабан	500.00
63	Антін Сенополе	1,000.00
88	Михайло Бегуняк	500.00
94	Марія Бушард	500.00
94	Марія Бушард	500.00
94	Юрій Байкинич	500.00
94	Юрій Байкинич	500.00
96	Микола Дуркач	500.00
106	Ольга Чорній	500.00
106	Ольга Чорній	500.00
112	Анна Гома	500.00
114	Анна Маковей	1,000.00
115	Богдан Маланій	1,000.00
121	Естер Невен	1,000.00
122	Віікторія Попович	500.00
133	Микола Корсунь	1,000.00
161	Осип Кроконко	500.00
161	Осип Кроконко	500.00
161	Осип Надзак	1,000.00
э61	Катерина Русенко	1,000.00
163	Михайло Кушніренко	1,000.00
167	Микола Крохмальний	1,000.00
168	Франк Побурчак	320.00
168	Марія Стецько	1,000.00
170	Анна Челяк	500.00
171	Орест А. Колодій	1,000.00
182	Юрій Дворецький	652.00
182	Юрій Дворецький	5,878.00
183	Іван Морда	1,000.00
204	Володимир Тисовський	1,000.00
217	Марія Синявська	500.00
239	Марґарета М. Фушка	2,000.00
253	Розалія Таннер	1,000.00
257	Юлія Гедберґ	500.00
257	Юлія Гедберґ	500.00
267	Роман Бриттан	500.00
274	Марія Войтек	500.00
286	Анна Челяк	1,000.00
292	Анна Присташ	500.00
309	Софія Г. Товерс	500.00
309	Софія Г. Товерс	500.00
316	Іван Янус, ст.	624.00
322	Никифор Мандюк	500.00
345	Микола Бездітько	1,000.00
354	Павло Труш	837.00
361	Корнелія Кучма	500.00
362	Анна Дума	1,000.00
362	Анна Дума	1,000.00
364	Ірена Реміндер	500.00
367	Святіскав Зобнів	1,000.00
379	Олександер Процик	500.00
379	Олександер Процик	500.00
379	Михайло Сернейк	1,000.00
397	Дмитро Круцилак	1,000.00
409	о. Іван Бекаґе,	500.00
409	о. Іван Бекаґе	1, 000.00
452	Анна Дорожинська	610.00
452	Честер Р. Ковалевський	1,000.00
	Разом	$ 60,421.00

К А Н А Д А

412	Михайло Луців	1,000.00
440	Степан Трутяк	1,000.00
471	Марія Брикович	500.00
	Разом	$ 2,500.00

ВИПЛАТИ ДОПОМОГ з БРАТСЬКИХ ФОНДІВ ЗА МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1996 р.

Відділ	Ім'я і прізвище	Сума
37	Анна Козак	50.00
63	Деборан К. Турко	50.00
63	Едвард Й. Война	50.00
121	Лев Фатюк	50.00
155	Іван Будняк, мол.	50.00
157	Василь Гринько	50.00
157	Сузанна Савка	50.00
171	Елеанора Биковська	50.00
171	Олександра Княжинська	50.00
242	Денис І. Пульс	50.00
305	Осип Вислоський	50.00
	Разом	$ 550.00

Вплати вкладок усіх кляс Життьового Забезпечення

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	213.79	156	177.06	322	156.15
2	22.66	157	615.20	323	326.70
3	50757	158	744.21	325	114.49
5	1,567.46	161	6,109.54	327	2,835.64
6	50.76	162	566.56	330	1694.72
7	2,158.05	163	822.45	332	143.82
8	437.03	164	1,649.56	333	812.67
9	71.94	165	1,429.18	337	1,156.78
10	141.65	167	18 33	338	4,003.00
12	1,259.36	168	1,313.85	340	1,066.22
13	5,122.50	169	377.65	341	216.56
14	4,070.72	170	2,525.51	343	1,730.45
15	2,176.88	171	2,425.5O	345	337.45
16	137.55	172	453.61	347	845.01
17	3,108.77	173	4,778.15	348	1,359.69
19	256,55	174	3,293.94	349	877.32
20	1,473.32	175	1,187.02	350	542.54
21	48.55	176	21.80	352	49.10
22	468.98	177	1,789.30	353	2,904.20
24	35.30	178	159.00	354	236.45
25	2,465.55	180	162.92	356	691.19
26	9.35	182	238.33	358	1,374.14
27	1,031.41	183	505.46	360	30.60
29	1,718.49	184	70.37	361	1,199.95
31	65.85	192	42.52	362	231.70
32	568.33	193	8.00	364	2,927.79
34	20.31	194	635.95	367	799.44
37	2,116.83	200	1,365.60	368	991.79
38	297.63	204	1,384.38	369	935.55
39	1,810.20	205	317.01	370	1,894.40
40	67.71	206	11,998.70	371	1,267.66
42	2 409.84	212	41.71	372	377.23
44	223.92	214	278.70	374	1,580.14
45	556.17	216	65O.11	376	15.70
47	4,181.67	217	1,633.90	377	587.43
48	3,456.36	220	1,001.03	379	1,820.76
49	326.17	221	1,208.36	380	70.13
52	1,07.08	222	208.36	381	655.35
53	7,866.62	224	1,492.39	382	117.77
55	259.38	226	879.90	385	917.96
56	3,705.21	230	946.60	387	289.15
57	1,500.97	231	3,467.96	388	234.80
58	1,485.41	233	859.99	389	122.06
59	3,196.77	234	1,961.31	390	6.49
62	2.13	235	943.11	397	2,765.64
63	6,329.11	236	236.00	399	5,178.37
66	23.16	237	3,222.40	401	684.85
67	454.86	238	2,252.78	402	829.25
70	1,816.39	239	2,150.39	403	136. 74
73	40.64	240	4,899.41	409	776.26
76	238.23	241	12.48	412	162.95
78	692.91	242	6,577.43	414	334.53
81	262.82	243	3,175.94	416	128.49
82	3,361.18	245	1,960.67	421	513.56
83	1,562.64	247	289.46	422	2,388.21
86	97.91	248	40.85	423	226.69
87	474.15	253	77.98	427	1,283.65
88	2,611.08	254	970.17	430	348.20
94	7,148.43	256	599.20	432	1,129.42
95	150.23	257	381.98	434	1,280.14
96	2,110.32	259	306.41	437	247.02
98	40.66	261	218.76	439	268.38
102	2,733.66	264	31.34	440	269.14
106	399.70	266	1,451.87	441	105.44
107	185.93	267	511 49	444	626.59
109	38.55	268	484 97	445	448.03
112	1,094.25	269	471.08	45O	476.60
113	241.32	271	5,611 .81	452	1,705.55
114	413.31	274	641.18	456	137.55
115	92.75	277	724.80	458	1,332.21
116	220.12	280	14.98	459	86.26
120	3,384.18	281	183.04	460	142.23
121	378.75	282	1,394.04	461	81.05
122	70.80	283	920.45	465	1,245.84
123	2,965.30	285	3,410.18	466	1,592.01
125	469.22	286	895.12	467	180.11
126	1.80	287	6,592.74	471	128.25
127	3,063.43	288	28,51	472	341.78
128	60.05	290	61.20	473	1,307.97
130	1,782.49	291	304.12	474	78.96
131	119.76	292	4,622.70	481	204.13
132	1,483.87	293	493.19	484	514.77
133	197.06	295	37.85	486	288.91
134	654.42	301	75.40	489	88.99
136	201.74	303	272.36	490	1,128.16
137	273.41	304	552.14	494	1,369.62
139	6,700.63	305	1,808.44	496	1,407.07
142	797.86	307	2,310.11	497	70.48
146	2,426 82	309	19.64	498	60.46
147	2,508.95	312	604.55	500	209.15
15O	11.61	316	1,238.32	777	2,125.76
153	4,791.43	317	2,079.99	888	4,825.40
154	294.62	318	265.55		
155	4,127.50	320	1,069.04	TOTAL	343,276.49

ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛ
ПРИБУТКИ ЗА СЕРПЕНЬ, 1996

Членські вкладки	$	352,534.16
Вплати на пенсійні грамоти		61,842.34
Прибутки книгарні і друкарні		123,323.95
Прибутки від інвестицій:		
Банків	$	236.57
Бондів		344,593.23
Членських позичок на підклад грамот		236.86
Гіпотечних позичок		32,792.03
Реальності в Кергонксоні, Н.Й.		236,834.17
Коротко термінових інвестицій		18,313.80
Уділів		8,521.37
	$	641,528.03
Разом	$	1,179,228.48
Звороти:		
Премії шпитального забезпечення працівників	$	1,124.97
Загальні канцелярійні видатки		0.73
Кошти інвестицій		100.00
"Свобода" за орган		50,000.00
Чинші		225.72
Винагорода Відділових предсідників і касирів		2.50
Федеральних і стейтових податків та соціяльне забезпечення працівників		90,341.61
Коштів телефону		41.98
Разом	$	141,837.51
Різні прибутки:		
Пожертви для Фонду Відродження України-УНС	$	4,041.04
Переносне конто для Корп. Дому УНС		514,037.99
Переносне конто		556,799.34
Внутрішні союзові трансакції		9,654.25
Разом	$	1,084,532.62
Інвестиції:		
Дозрілі і продані бонди	$	29,613.61
Сплачено членських позичок на підклад грамот		5,643.56
Сплачено гіпотечних позичок		23,196.96
Продані коротко термінові інвестиції		5,498,568.92
Разом	$	5,557,023.05
Разом загальний прибуток за серпень 1996	$	7,962,621.66

ВИДАТКИ ЗА СЕРПЕНЬ 1996

Виплати членам:		
Виплати і частинні звороти пенсійних грамот	$	6,028.96
Грошові звороти		190,654.82
Посмертні допомоги		62,921.00
Дивідендова акумуляція		1,970.31
Повернені вкладки		103.00
За дозрілі вивінувальні грамоти		68,187.00
Допомога з Фонду Братського		550.00
Відсотки від посмертних допомог		51.81
Вкладки за дітей, яких родичі померли		45.73
Стипендії		59,600.00
Разом	$	390,112.63
Видатки:		
Союзівки	$	249,877.80
Книгарні і друкарні		163,787.86
Організаційні видатки:		
Оголошення	$	2,102.91
Комісійна Винагорода "Universal Life"		4,518.58
Лікарські бадання нових членів		800.00
Винагорода Відділових предсідників і касирів		15.00
Винагорода Відділових організаторів		1,612.57
Винагорода Обласних організаторів		24,526.96
Кошти подорожей обласних організаторів		8,224.71
	$	41,800.73
Разом	$	455,466.39
Платні, забезпечення і податки:		
Премії за шпитальне забезпечення працівників	$	11,852.83
Платня головних урядовців		17,740.09
Платня працівників		81,787.24
Федеральні і стейтові податки та соціяльне забезпечення працівників		101,437.34
Разом	$	212,817.50
Загальні адміністративні видатки:		
Кошти актюарія і статистики	$	1,022.00
Банкові оплати		4,563.39
Банкові оплати за опіку над бондами		859.37
Книжки і друки		60.00
Загальні канцелярійні видатки		1,884.29
Оплата до асекураційних урядів		153.50
Кошти правні		4,391.42
Кошти канадської канцелярії		175.00
Поштові оплати		3,771.10
Кошти друків і приборів		1,908.15
Обслуга машин		9,550.56
Кошти телефону		4,303.23
Загальні кошти подорожей		433.00
Разом	$	33,075.01
Різні видатки:		
Виплати Фонду Відродження України-УНС	$	5,202.12
Дотації з Фонду Братського		9,024.25
Переносне конто для Корп. Дому УНС		514,037.99
Виплата відд. братської діяльности		150.00
Кошти компютерізації		6,400.00
Чинші		3,585.96
Переносне конто		597,562.50
Разом	$	1,135,962.82
Інвестиції:		
Уділено позички на підклад грамот	$	6,031.82
Закуплено електричні машини		6,754.23
Уділено гіпотечні позички		135,000.00
Капітальний ремонт на Союзівці		1,025.72
Закуплено коротко термінових інвестицій		5,539,129.89
Закуплено уділи		5,627.07
Разом	$	5,693,568.73
Видаткн за серпень 1996	$	7,921,003.08

Б А Л Я Н С

СТАН ЧИННИЙ:			СТАН ДОВЖНИЙ: Фонди		
Готівка	$	983,220.82	Забезпеченевий	$	72,989,997.79
Коротко термінові інвецтиції		4,987,439.21			
Бонди		43,555,470.71			
Гіпотечні позички		7,382,023.36			
Позички на підклад грамот		682,169.31			
Реальності		3,139,555.95	Акцидентовий		2,215,726.01
Друкарські і електронічні машини		563,801.70	Братський		0.00
Уділи		1,528,603.61	Сирітський		442,100.30
Позичка для УНС корп. ім. Д. Галичина		104,551.04	Захисту		0.00
Позичка для корп. Дому УНС		12,774,728.89	Наглої потреби		53,740.50
Разом	$	75,701,564.60	**Разом**	$	75,701,564.60

ОЛЕКСАНДЕР БЛАГІТКА,
касир

Підготовляють українську телерадіостанцію

Форт Лі, Н. Дж. — Після піврічної підготовчої праці та розповсюдження інформацій про встановлення першої української цілодобової щоденної телерадіостанції в ЗСА та Канаді, дирекція Етнік Амерікен Бродкастінг Ко (ЕАБС), що знаходиться тут, повідомляє, що до випуску в етер українських програм залишаються раховані дні.

„Я щиро радий, що українська громада ЗСА та Канади підтримала нашу пропозицію створити мережу українського радіо, а згодом — і телебачення для української діяспори і гордий, що ЕАВС матиме можливість дати українцям в Америці та Канаді таку унікальну і потрібну послугу, — сказав Дейвид Моро, президент ЕАВС, — Ви зрозуміли і підтримали важливість українського телерадіоканалу і, як нагорода вашій підтримці, — бажаючі матимуть нагоду не бути відірваними від України і всього українського, живучи в Америці чи Канаді".

Для керування цією важливою справою ЕАВС призначив мгра Ігоря Длябогу директором Українського телерадіосервісу, який вийшов в етер в першому тижні грудня ц. р..

Недавно новопризначений директор українського телерадіосервісу ЕАВС мгр І. Длябога провів у Києві ряд успішних ділових розмов з керівництвом Держтелерадіо України про співпрацю відносно транслювання 24 годин в день на Північно-американський континент радіо- і телевізійних програм з України. І. Длябога заключив з Зіновієм Куликом, президентом Держтелерадіо України, протокол про далекойдучу співпрацю з радіо- і телевізійним відомствами державної мережі України. У результаті того, для української громади в Америці та Канаді будуть транслюватись вже цього року ряд різноманітних радіопрограм загального зацікавлення, а також і Різдвяні програми, і Богослуження з України.

У ході підготовчої роботи І. Длябога також мав нагоду поінформувати про цей історичний проект Президента України Леоніда Кучму, прем'єр-міністра Павла Лазаренка, міністра закордонних справ Геннадія Удовенка та інших офіційних осіб України, які висловили свою активну підтримку у створенні такого інформаційного моста між українцями в Україні та діяспорі.

Український радіоканал буде включати новини з України, новини з діяспори, аналізи тижневих подій з України, громадські віча з різних міст України, сесії Верховної Ради, імміграційні поради, релігійні програми, концерти класичної і сучасної музики, дитячі програми і програми для юнацтва, медичні поради, оперу та театр з України, передачі на наукові теми, навчання української та англійської мов та багато іншого. І все це — на протязі тижня. Крім того, слухачі зможуть підказати і порадити, послухати чи побачити сусідові або приятелеві ту чи іншу передачу, тому що передачі будуть повторюватися.

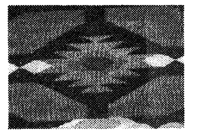
І. Длябога, директор Українського телерадіосервісу ЕАВС (справа) підписує протокол співпраці між Держтелерадіо України і українською службою у присутності Олександра Пелеха, начальника відділу міжнародних взаємин.

Український радіотелеканал буде платний. Аритметика розрахунків дуже проста: 24 години радіотелевізійного мовлення буде коштувати на добу 99 центів, що становить 29. 90 дол. в місяць; саме тільки радіо сьогодні на добу коштує 69 центів, що становить 20.90 дол. в місяць.

Український телерадіосервіс, розуміючи свою другу важливу ролю в зберіганні української громадської активности в Америці та Канаді, повідомляє всі українські Церкви та установи про можливість започаткувати регулярну власну радіопрограму при Українському сервісі, через яку вони зможуть безкоштовно тримати зв'язок зі своїм членством. Кожна установа, яка придбає для сервісу 100 нових передплатників, буде мати власну місячну радіопрограму, а якщо вона, тобто установа, зорганізує 500 передплатників, тоді вона матиме щотижневу власну радіопрограму, яку буде творити ця установа, і це нічого не буде її коштувати.

Для додаткових інформацій дирекція Українського телерадіосервісу запрошує зацікавлених звертатися на нижчеподану адресу: Ukrainian American Broadcasting Co., One Bridge Plaza, Suite 145, Fort Lee, N. J. 07024; tel.: (201) 461-6667, Ext. 190; fax: (201)461-6227.

Застеляйте столи та все килимами

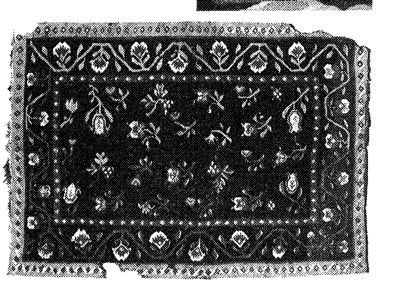

Відвідувачі Українського Музею в Ню Йорку мають нагоду ознайомитися з українськими килимами на виставці на четвертому поверсі музейного приміщення. Виставка „Українські килими" з музейної колекції триватиме до 23-го лютого 1997 року. Здебільшого представлено зразки роботи відомих килимарів — М. Хамули з м. Глиняни Львівської обл., М. Куриленка з килимарні „Гуцульське мистецтво" в Косові Івано-Франківської обл. та ін. Рослинна і геометрична орнаментика виставлених килимів базована на традиційних зразках та на проєктах відомих мистців.

Відібрана для виставки збірка складається з 14 килимів, що становить, може, сьому частину всієї колекції килимів, яку зібрав Український Музей. Але всі в українській громаді, певно, вже знають про те, яких труднощів зазнає музей через невідповідне приміщення і скільки зусиль доводиться докладати для прискорення будівництва нового музейного приміщення на 6-ій вул. Та навіть за таких умов виставка в Українському Музеї дає певне уявлення про високу культуру килимарства в Україні, яке особливо розвинулося в XVII–XVIII століттях.

Найстарший збережений зразок українського килима датований 1698 роком. Досконалість цього килима свідчить про давню традицію килимарства в Україні. Зрештою, про давнє існування ткацького ремесла на українських землях свідчать, передусім, археологічні знахідки прядильного і ткацького знаряддя з часів Трипілля і Київської Руси.

Опрацьовуючи колекцію килимів в Українському Музеї, куратор відділу народного мистецтва Любов Волинець дослідила історію килимарства в Україні. Вона вказує, що найдавніші згадки про існування і ритуально-побутовий ужиток килимів на Україні походять з X ст. і належать до подорожніх записів арабського письменника Ахмеда Ібн Фалдана, а пізніше в літописах знаходимо документальні згадки часів Княжої доби. Починаючи від XVII–XVIII ст., маємо докладніші відомості про килим у тогочасних описах майна, заповітах, судових актах тощо. У цих документах зазначено походження килимів (місцевого виготовлення, чи привозні), кольорит, орнамент, якість, розміри і навіть їхню вартість. З книг, у яких описували майно окремих гетьманів, полковників, дворян, довідуємося не лише про велику кількість килимів у їхніх дворах (скажімо, в домі гетьмана Івана Скоропадського налічували 124 килими), а й про те, як ними прикрашали кімнати. Наприклад, у великому мурованому домі гетьмана Павла Полуботка не було жодної кімнати, не прикрашеної килимами. Килими висіли на стінах, ними покривали столи, ослони, лави, долівки, заповнювали скрині. Добрих ткачів-кріпаків у панських дворах настільки цінували, що в дворянських родинах їх передавали в придане донькам. Від XVI ст. Україна поступово стає центром килимарської торгівлі між Сходом і Заходом, що сприяло також поширенню промислового виробництва килимів в Україні.

Репродукція і фрагмент килима 1870-их років із с. Добромірка Збаразького повіту в Галичині (дарунок музеєві від Надії та Ярослава Пастущенків).

Ткачі-килимарі згуртовуються в цехові організації, створюються мануфактурні фабрики, поширюючи килимарство на всю Україну. Скасування в 1861 році кріпацтва, індустріялізація, підвищення цін на сировину спричинили занепад килимарського промислу в Україні наприкінці XIX ст. Коли килимарський промисел занепав, тільки селяни продовжували килимову ткацьку традицію. У побуті українського селянина килим відігравав як ужиткову, так і естетичну ролю.

Український Музей має в своїй колекції кілька килимів з XIX ст. З них на виставці представлено такі: 1870 р. із села Добромірка Збаразького повіту, витканий геометричними елементами орнаменту (дарунок музеєві від Надії і Ярослава Пастущенків); а також першої чверти XIX ст. і 1890 р. — зі східного Поділля, центральна Україна, виткані характерними для Поділля взорами, що становлять комбінацію перських та місцевих рослинних мотивів. Більша частина експонованих килимів походить із західньої України (половина із самого лише Косова), але є і згадані вище зразки зі східнього Поділля, де килимарські традиції були сильні ще від часів Київської Руси.

Крім історії килимарства, музей знайомить відвідувачів з технікою виготовлення та орнаментикою килимів. Загалом виставка залишає враження давности і своєрідности килимарського мистецтва в Україні. Вона приваблює не лише загальних відвідувачів музею, а й тих, що в передріздвяний час приходять до музейної крамнички в пошуках святкових дарунків, або засвоюють техніку виготовлення ялинкових прикрас на спеціяльних курсах в Українському Музеї.

Музей відчинений для відвідувачів щодня від середи до неділі в годинах 1—5 по полудні.

Надія Світлична

Відзначення 90-ліття І. Багряного на Донеччині

У жовтні минуло 90 років від дня народження видатного українського письменника, публіциста, політичного і громадського діяча Івана Павловича Багряного.

Широко цю дату відзначалося в Україні. Розпочалися свята на Сумщині, батьківщині письменника. В них безпосередню участь брали донька письменника Роксолана Багряна з Німеччини, представники Фундації ім. І. Багряного Анатолій Лисий та його дружина Дарія, Олекса Коновал з дружиною Марією, Андрій Глинін — колишній головний редактор газети „Українські Вісті", заснованої І. Багряним, відомий радіожурналіст з „Голосу Америки" Василь Олійник, письменники України Олександер Шугай, Леонід Череватенко та багато інших. Центральною подією свят був вечір у приміщенні Національної Опери в Києві з виступами Леоніда Кравчука, Івана Дзюби, А. Лисого та інших. Майстри мистецтв показали глядачам літературно-художню композицію за творами видатного публіциста і художника слова. Цікавою була і молодеча конференція, присвячена І. Багряному у Будинку Вчителя в Києві.

Продовження святкування відбулося на урочистому вечорі у Театрі ім. Тараса Шевченка в Харкові.

Закінчились свята заходами у Донецькому. Тут відбувся літературний вечір „Невгасна віра в людину: Творчий профіль І. Багряного" і „круглий стіл" „Феномен І. Багряного-літератора", проведені Донецькою Обласною Науковою Бібліотекою спільно з редакцією газети „Східний Часопис".

Багаточисельна авдиторія — в залі було понад 100 осіб — з зацікавленням ознайомилася з творчим і життєвим шляхом І. Багряного, про який розповіла мистецтвознавець Донецької обласної фільгармонії Валентина Тиха. Цікаві подробиці життя і чудові вірші письменника у її виконанні зачарували слухачів. Дехто поезію І. Багряного чув вперше і вважав його прозаїком.

Виступ знаного фахівця-багрянознавця Л. Череватенка відкрив зовсім нові риси, подробиці життя і творчости І. Багряного. Л. Череватенко має багато публікацій і постійно досліджує його творчість. Він займався поверненням творчости І. Багряного та його архіву в Україну. Сьогодні він опрацьовує цей архів. Скільки цікавого дізналися люди! Вони мали змогу ознайомитися з копіями архіву і побачити автографи письменника — вірші, написані рукою І. Багряного, надруковані на його друкарській машинці, унікальні, ніде не опубліковані документи.

Про літературну спадщину І. Багряного на Донеччині розповіла завідуюча бібліотекою канадсько-українського центру, до речі відкритою при сприянні Товариства Канадські Друзі України (осередок у Торонто), Людмила Мочалова. Вона ознайомила з книгами І. Багряного, які є в цій бібліотеці, та секторі українознавства Донецької Обласної Наукової Бібліотеки. Завдяки допомозі української діяспори Америки, Канади Донеччина має унікальні повоєнні видання І. Багряного: „Тигролови" (1947 рік видання), „Розгром" (1947 рік), „Буйний вітер" (1957 рік), „Морітурі", а також видані в Україні „Сад гетсиманський" (1992 рік), „Людина, що біжить над прірвою" (1956 рік), „Публіцистика І. Багряного" (1996 рік) та інші.

Знаю, що читачі „Свободи" постійно підтримують бібліотеку і надсилають нам книжки, і тому хочу від широкого серця подякувати всім, причетним до справи допомоги Україні, а також конкретно кожному, хто надіслав книжки безпосередньо у Донецьке. А це Євген Федоренко від Шкільної Ради, Микола Дзиадук (Піттсбург), Євген Стецьків (Сарасота), Микола Дейчаківський (Клівленд), Ольга і Володимир Гриньків (Розвілл), але імен так багато, що всіх назвати неможливо. Але вповні весь перелік імен, хто допомагає бібліотеці, є на її Web-сторінці, яку кожен може переглянути по мережі Internet на WWW сервері бібліотеки.

Золотими літерами імена всіх також вміщені на спеціяльному стенді, розташованому в секторі українознавства бібліотеки. Щоб читачі знали поіменно, хто подарував нам книжку, ставиться спеціяльну печатку і дописується прізвище та звідки надійшла література. Так що, шановні читачі „Свободи", ми шануємо кожного, хто нам допомагає, а книжками користується 5 млн. населення Донбасу.

Про поезію І. Багряного і мелодійність його віршів, багато з яких покладено на музику, розповіла Лідія Апалькова, завідуюча сектором українознавства. З насолодою читачі слухали пісні на вірші І. Багряного і музику Г. Китастого, виконані у супроводі бандури Оленою Симоновою, лавреатом міжнародного конкурсу С. Людкевича (Торонто), викладачем Донецької державної консерваторії ім. С. С. Прокоф'єва.

Наступного дня на „круглому столі", який провів Л. Череватенко, йшла мова про І. Багряного — літератора і відбулася дискусія. Читачі з цікавістю прослухали міркування літературознавця щодо деяких творів письменника, задавали питання, висловлювали свої думки. Розповідали, що першим заходом в обласній бібліотеці українською мовою саме було проведення презентації роману „Сад гетсиманський", першим твором І. Багряного, виданим в Україні. Сьогодні вже майже всі заходи проводяться українською мовою. З метою популяризації творчості І. Багряного для бібліотек Донбасу видано методичні поради „Письменники української діяспори: І. Багряний. У. Самчук".

На завершення зустрічі Л. Череватенко сказав, що разом з нашими краєзнавцями ми знайдемо шахту на Донбасі, в якій працював І. Багряний, і свою наступну візиту він розпочне з відвідин цієї шахти.

З пропозиціями до бібліотеки просимо звертатись: 340055 Україна, м. Донецьк, вул. Артема, 84. E-mail: postmaster@library, Donetsk. Ua.

Переглянути сервер бібліотеки на Інтернеті: http: //www.library.donetsk.ua.

Олена Башун
Заступник директора Донецької Обласної Бібліотеки

Матуральна забава у Пармі

Вже стало щорічною традицією проводити в кінці листопада матуральну забаву, на якій українська громада вшановує випускників Рідної Школи. Так було і 30-го листопада цього року. В залі парафії Святого Покрова Пресвятої Богородиці української греко-католицької церкви у Пармі зібралася багаточисельна українська громада: батьки, дідусі, бабусі та інші родини матурантів, учні і молодь, шанувальники української школи.

Вступним словом вечір відкрив голова управи Товариства „Рідна Школа" Андрій Дем'янчук, який поздоровив випускників із закінченням Рідної Школи та побажав їм дальших успіхів у продовженні навчання та творчої праці в майбутньому житті.

Далі вечором провадив д-р Олег Махлай. Він представив присутнім матурантів, які переходили через залю в супроводі своїх ескортів у пишному вбранні, спеціяльно приготованому для матуральної забави. Цьогорічних випускників Рідної Школи було семеро: Вільшанецька Олена, Дубас Християн, Задайна Тетяна, Келлер Богдан, Кордуба Любомира, Кострик Наталія, Кулик Орися. Представляючи матурантів, д-р Махлай коротко розповів про кожного з них, про їх успіхи у навчанні в українській та американській школах, про їх нахили до вивчення тих чи інших предметів з основ наук, про їх громадську діяльність та участь в роботі українських молодечих організацій, у співочих, танцювальних і музичних гуртках, у спортивних секціях. Про кожного матуранта і матурантку було сказано, які їх пляни на майбутнє в справі продовження навчання і подальшої праці в житті.

З вітальним словом до матурантів звернувся директор Рідної Школи у Пармі Петро Твардовський. Він сказав, що цьогорічна матуральна забава проходить у важливий історичний час, коли український народ відзначив п'яту річницю незалежности України. І нашим випускникам запам'ятається на все життя цей ювілейний рік, коли вони закінчували Рідну Школу, а українській державі було п'ять років.

Далі директор школи зазначив, що шкільна молодь вже у середніх клясах часто веде розмови про матуральну забаву і мріє бути на ній. Це свідчить про добру традицію у проведенні матуральної забави, що заохочує нашу молодь до її участи. Але дійти учням до матуральної забави не так легко. Це навіть видно з того, що у перший клясі цьогорічних матурантів навчалося 15, а до матури дійшло лише 7. Скажемо відверто, що нелегкий шлях треба пройти учням від підготовчої до 11-ої кля-си. І цей 12-річний шкільний маратон могли пройти тільки мужні, стійкі і наполегливі в навчанні та в своїх переконаннях учні.

Такими були і є наші випускники, говорив директор школи. Вони подолали значні труднощі у навчанні, і тому добре засвоїли шкільні програмні вимоги з української мови і літератури, з історії і географії України, з української культури. Це дає їм добру основу для дальшого поглиблення знань з українознавчих предметів у вищих навчальних закладах так Америки, як і України.

Директор школи побажав нашим матурантам особистого щастя, радісного довголіття і творчих успіхів у продовженні навчання та плідної праці для власного задоволення, на радість батькам і родині, на благо українського народу і славу України.

Слід віддати належне членам Товариства „Рідна Школа": Люсі Комічак за приготовлення гарної перекуски під час товариської зустрічі, а також Ліді Парк та Ірині Кулик за активну працю в різних організаційних питаннях, що стосувалися проведення матуральної забави. Надзвичайною окрасою матуральної забави був музичний ансамбль „Нове покоління" з Торонто, який чудовими українськими піснями і музикою забавляв присутніх до пізньої ночі.

Надіємось, що наші випускники Школи Українознавства у Пармі, де б їх доля не закинула у житті, гідно представлятимуть українську громаду діяспори і українську націю незалежної України.

Оксана Рабосюк

Нове видання Ю. Семенка

Нещодавно у Видавництві „Червоної Калини" у Львові появилася книжка авторства Юрія Семенка „Тички" том другий.

Невелика за розміром 316- сторінкова книжка відомого читачам автора інших видань „Червоної Калини" є цікавою збіркою записок і роздумів автора зі записок „на клаптиках паперу" впродовж всього життя.

На сторінках книжки читач знайде не тільки цікаві розповіді про визначних українських шахістів їх успіхи і невдачі та долю, що закинула їх далеко поза межі України.

Також в книжці поміщено цікаві нариси з автором пережитих історичних моментів українського народу та ним зібрані прецікаві свідчення очевидців про Великий голод Україні в 1932-33 року.

Крім того є в книжці поділ, під назвою „Є гумор — є надія", що говорить сам за себе, але дає читачеві ширше розуміння самого автора. Книжка буде цікавою для кожного, а її можна придбати пишучи прямо до: Видавництво „Червона Калина", Україна 290014, м. Львів, вул. Мечнікова 27а. Тел. 76-73-39.

Ганна Черінь

Одвічне і нове

Знов Різдво пречисте
В зорянім намисті.
В нашім білім місті
Снігу смак.

Сніг — свята обнова,
Чиста, пречудова.
Місяця підкова —
Щастя знак.

Так було щороку
В ніч святу, високу.
Та з нового кроку
Наш похід:
Правічні лямпадки —
І нові колядки.
Йдемо неоглядки
Як єдиний рід.

Бо Різдво нове в нас —
Джерело спромог.
Як державна певність,
З нами буде Бог.

Конґресмен Д. Боньйор іменований Українцем Року

По одержані Нагороди Миру ім. Тараса Шевченка від Комітету відзначення 5-ої річниці незалежности України, конґресмен Дейвид Боньйор був іменований „Українцем Року" Клюбом українських ґрадуантів Дітройту і Віндсору за його постійну підтримку українських інтересів в Конґресі ЗСА. Українські ґрадуанти відзначали 57-му річницю існування свого товариства. Усталеною вже традицією, це товариство розділює стипендії для студіюючої молоді та вибирає „Українця Року".

Заступник президента цього товариства д-р Я. Савка привітав гостей та передав провадження вечора Іванові Стойко. На його прохання о. Селковський ЧСВВ провів молитву, а І. Стойко проголосив тост за американський народ і його президента Б. Клінтона, за канадський народ і королеву Єлисавету. Хор Середньої школи парафії Непорочного Зачаття під керуванням Христини Лісовської своїм співом започаткував бенкет, в часі котрого виступали ще Нанет Маєт — піяно і Петро Лісовський — скрипаль.

Слідувала роздача стипендій, яку перевела Серафина Марзотто. Нагороджені були Павло Роман Горбаль, студент інженерії — Університет Віндсор, Юліян Ковальчук і Ольга Мулейн, студенти механічної інженерії Вейнського університету, Марк Григорій Марзотто — бізнесова адміністрація університету Мек Местер, Тарас Савка — бізнесова адміністрація Вейнського університету, Лариса Тарнавська, графік — Мекомб коледж, Наташа Топольницька, географія — університет Віндсор. Кожний з них сказав дещо про себе.

Голова Комітету Степан Віхар представив конґресмена Дейвида Боньйора, котрого Клюб іменував „Українцем Року", вказуючи на його українське походження по стороні матері, чим він дуже гордиться. Конґресмен Боньйор — це не лище щирий прихильник кожної української справи, але є також ініціятором різних прихильних і корисних для України його постанов. Д. Боньйор згадав призначення американським урядом 500,000 дол. для встановлення в Києві Інституту Довкілля, який співпрацюватиме з дослідувальним інститутом Мишиґену. Також для розвитку комерційного права в Україні Д. Боньйорові вдалося дістати 100,000 дол. Він також пильно працював для забезпечення допомоги Україні в висоті 250 мільйонів дол., активний в допомозі жертвам Чорнобиля, допомагає студіюючій молоді з України, співпрацюючи з бізнесовим факультетом Вейнського університету. Степан Віхар пригадав також активність Боньйора по пасквільній телевізійній програмі, як також його старання допомогти українському морякові Медведеві залишитися в Америці, коли той втік із совєтського корабля.

Конґресмен Боньйор дякував за це високе відзначення його особи, згадуючи, що він гордий за своє походження. Звертаючись до молодих студентів, він заохочував їх до наполегливої праці над собою, бо це одинокий спосіб осягнути успіх в житті. Зібрана публіка щиро вітала Д. Боньйора та ґратулювала за недавно виграні вибори. Владика Олександр Биковець провів молитву, і так закінчилася 57-ма річниця існування Клюбу ґрадуантів Дітройту і Віндсору.

Уділюючи кожного року стипендії для української студіюючої молоді, Клюб дає доказ свого прив'язання до українського народу та вихованя його мудрих майбутніх провідників уважає справою великого значення.

Степан Віхар

Голова Комітету вибору Українця Року С. Віхар вручає пам'ятну плакету конґресменові Д. Боньйорові.

Звітно-виборча сесія Світової Ради НТШ

22-го листопада 1996 року в Домі НТШ у Ню Йорку відбулася Звітно-виборча сесія Світової Ради НТШ за участі представників Крайових Товариств зі ЗСА, Канади та України.

Після відриття сесії президентом Світової Ради Леонідом Рудницьким учасники засідання вшанували пам'ять двох голів Крайових Товариств Романа Стебельського (Канада) та Романа Микитовича (Австралія), що відійшли у вічність в часі каденції цього складу Ради.

Про діяльність Президії Світової Ради, звітували президент Леонід Рудницький, генеральний секретар Олег Романів, віцепрезидент Володимир Мацьків, скарбник Юрій Курис. За час своєї діяльности Рада даного складу провела 8 засідань в Ню Йорку, Львові і Торонто. Враховуючи історичні зміни, що сталися в Україні, та розгортання у широких маштабах діяльности НТШ у Львові, підготовлено проєкт реформи статуту Світової Ради НТШ та його секційної структури. Під проводом генерального секретаріяту налагоджено в останні роки випуск „Хроніки НТШ", що виходила в Товаристві з 1900 р., ведеться друк інформаційної газети „Вісник НТШ". Спільними зусиллями пожвавлено видавничу діяльність в Товаристві. Наприклад, тільки у 1996 році, завдяки зусиллям Товариства як системи, вийшло друком 16 книжкових видань НТШ. Також заслухано звіти Крайових Товариств в Америці (Леонід Рудницький), Україні (Олег Романів) та Канаді (Володимир Мацьків).

Після тривалої дискусії над звітами уділено абсолюторію Президії Світової Ради НТШ, а також обрано Президію на наступні три роки в такому складі: Леонід Рудницький — президент, Олег Романів — генеральний секретар; Володимир Мацьків, Аркадій Жуковський та Олекса Біланюк — віцепрезиденти, Юрій Курис — скарбник.

По завершенні виборчих процедур учасники засідання перейшли до обговорення та затвердження нової редакції статуту Світової Ради НТШ. Прийнято нову преамбулу статуту, яка враховує зосередження діяльности НТШ не тільки в діяспорі, але і в Україні. Важлива роля НТШ у Львові підкріплюється перенесенням туди на постійно генерального секретаріяту НТШ, як головного виконавчого органу. Змінено структуру і засади управління секціями НТШ, що є основною з'єднуючою ланкою професіоналістів відповідних спеціяльностей. Враховуючи великі розміри історично-філософської секції НТШ, з неї виключено ще дві секції — суспільних наук та мистецтвознавства. Передбачено створити більш мобільну систему виборів дійсних членів та членів-кореспондентів НТШ. Рада нового складу за поданням секції затвердила ряд номінацій дійсних членів НТШ в Америці, Канаді та Західній Европі.

В заключній частині засідання обговорено заходи, якими буде вшановано ювилей 125-річчя Товариства; його відзначатимемо в 1998 році. Перебачено провести ювілейний конґрес НТШ, здійснити ряд важливих видань, зокрема, розпочати друк Енциклопедії НТШ.

Кінець листопада був також часом проведення інших важливих організаційних заходів НТШ в Ню Йорку. Наступного дня, після засідань Світової Ради, прийшли також Загальні збори НТШ в ЗСА. 24-го листопада проведено звітно-реорганізаційне засідання історично-філософічної секції НТШ. Але про ці події очевидно повідомлять нашу суспільність окремо організатори названих заходів. Їх перебіг відзначує, що Наукове Товариство ім. Шевченка, яке отримує сьогодні потужне „запліччя" в Україні, успішно розвиватиметься і надалі у міжнародному вимірі, як важливий чинник вільної української науки, спрямованої на збереження і розбудову українства, як світового фактора.

Олег Романів,
генеральний секретар
Світової Ради НТШ.

Зліва: Леонід Рудницький, Лариса Онишкевич, Юрій Курис, Олег Романів, Володимир Мацьків.

27-ий Відділ СУА в Піттсбурґу відсвяткував 65-ліття

Погідного соняшного осіннього дня, 6-го жовтня ц. р., о 3-ій год. пополудні зійшлись наші союзянки і гості на заповідженний Молебень до Пречистої Діви Марії, який був відслужений в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя на Савт Сайт. Молебень був присвячений 65-літтю існування нашого 27-го Відділу СУА ім. Ольги Басараб.

Молебень відслужив, як і виголосив змістовну проповідь, о. Польовий.

По відправі усі присутні перейшли до церковної залі. Святочну програму відкрила голова Відділу Люба Глутковська. Вона попросила союзянок до відспівання гимну Союзу Українок та щоби однохвилинною мовчанкою віддати шану тим членкам, які з Божої волі нас залишили, відійшовши у засвіти.

У вступному слові Л. Глутковська підкреслила муравлину працю наших попередних голів та членства, які зуміли втримати наш Відділ активним від дня його заснування по сьогоднішний день.

Після змістовної реєстації, яку вона виголосила, Л. Глутковська попросила Олю Монастирську до відчитання реферату про патронку нашого Відділу Ольгу Басараб.

Мгр Ольга Монастирська є надзвичайно активна у релігійних та громадсько-суспільних галузях нашого піттсбурзького життя. Вона є рівнож головою міжнародного Жіночого Клюбу професоналісток при піттсбурзькому університеті. У своїм рефераті О. Монастирська в детялях розповіла про творче життя нашої героїні та її трагічну смерть.

У дальшій програмі слідувала історія існування нашого Відділу, яку опрацювала та виголосила довголітня членка та пресова референтка Іванна Старощак. Вона сягнула датою жовтня 1931 року, в якому було засновано наш Відділ громадською діячкою Марусею Бек. По її від'їзді з м. Піттсбурґ, Відділ очолила пок. Марія Малевич, яка провадила ним довгі роки. Наступною довголітньою головою була пок. Анна Юга, а відтак Відділ очолювали пок. Стефанія Голубяк, Катерина Довбенко, д-р Татяна Кішакевич, Марійка Вовчук, Ярослава Комічак, Анна Конецька, Марійка Вовчук та нині Люба Глутковська, обрана головою уряду. Повище згадані голови працювали віддано, урядували імпрези, чайні вечори, національні свята, вишивані вечорниці, перепроваджували збірки на українських інвалідів. Наші союзянки своєю співпрацею докинули цеголку у розбудові української кімнати при піттсбурзькому університеті, зложили гарну дотацію у розбудові Українського Музею в Ню Йорку, брали участь на українській радіопрограмі, якою провадить М. Комічак в справі фінансової допомоги потерпілим від радіяції дітям Чорнобиля.

Наші союзянки як минулими роками, так і під сьогоднішний день знаходять час у навчанню української мови при суботній „Рідній Школі", яка начисляє біля п'ятдесять дітей молоді.

Членство нашого 27-го Відділу брало і бере участь у всіх громадських організаціях піттсбурґчини. Є направду важко вичислити детально нашу активність, бо де нас лишень потрібно, там ми є готові до праці. І власне в тому полягає те, що ми зуміли втриматись у своєму існуванню, а громадянство дивиться на нас з пошаною та довір'ям.

І. Старощак при закінченню своєю історії подякувала усім людям доброї волі, які співпрацювали з Відділом. Він імені союзянок подякувала духовним отцям, які проголошували про нашу активність у церковних бюлетенях. Щира подяка союзянок для директора української радіопрограми Михайла Комічака за його велику співпрацю на протязі 46-ти літ.

В точці дальшої програми нашої 65-ої річниці голова Л. Глутковська в імені союзянок вручила присутньому о. Польовому так зв. „Шадов Бакс" із писанками, праці Зеновії Старощак (Матір Божа) та традиційних орнаментів праці Іванни Старощак. Останньою точкою програми було підготовано гарну несподіванку, а саме показ української традиційної ноші з різних областей України. Ці стилеві ноші, як і вишиття, виконав мистець Василь Джула з Карнеґі. Їх моделювали наші членки в особах: Анна Конецька — Буковина, Галя Палатайко — Яворівщина, Ярослава Комічак — Сокальщина, Марійка Вовчук — Гуцульщина, Оксана Найбор — Підляся, Анріяна Харітон-Енґліш — Закарпаття.

На закінчення програми голова Люба Глутковська подякувала присутнім за участь та попросила оглянути виставку журналів і чисельних знимок, які засвідчували про працю нашого Відділу. Деякі знимки сягали датою з перед п'ятдесяти літ.

Відспіванням Національного Гимну закінчено цей небувалий вечір.

Смачну перекуску підготовили членки, якою й вгощували присутних гостей.

Хочу згадати й про те, що 30-го жовтня ц. р. на Єпископальному Харитативному балі, який відбувся у Маріят готелі біля піттсбурзького летовища, що його влаштувала Українська Католицька Дієцезія св. Йосафата, Парма, Огайо, під патронатом Владики Р. Москаля, відзначено було особливою нагородою, а це Papal Award — the Cross — Pro Ecclesia Et Pontifice Любу Глутковську за великий вклад її праці в церковному, так і громадському житті нашої піттсбурґчини. Головою цього бенкету була Л. Глутковська, а в ньому взяло участь понад 300 осіб.

Союзянки 27-го Відділу СУА складають своїй заслуженій голові щирі ґратуляції та бажають усіх Божих ласк у продовженні так корисної праці на багато літ.

Іванна Старощак

Появився навчальний посібник про фінанси та інвестиції

Джерзі Сити, Н. Дж. — На руки предсідника УНС Уляни Дячук переслано з відповідною дедикацією і подякою видання підручника п. з. „Фінансово-інвестиційний аналіз" пера проф. д-ра Ярослава Комаринського та проф. д-ра Івана Яремчука, що появилося з аґентства „Книга пам'яті України" Української Енциклопедії ім. М. Бажана у Києві.

Цей навчальний посібник є рекомендований Міністерством Освіти України і призначений для викладачів та студентів навчальних інститутцій, спеціялістів, керівників підприємств, інвестиційних компаній, підприємців, менаджерів і працівників бірж. Опрацьований двома професорами-економістами університетів на двох континентах, цей посібник є незвичайно корисною появою, що заповнить прогалину в тому напрямі в українській мові. Оба автори, уродженці Тернопільщини, мають за собою вже довгу та широку активність на полі економіки та праць для її розгляду і є авторами численних праць в англійській та українській мовах. Як можна довідатися з підручника, до появи саме цього посібника причинилися Тернопільська Академія Народного Господарства і Північно-Ілинойський університет, де працюють і здобули академічні ступні проф. Я. Комаринський і проф. І. Яремчук.

Фінансово допомогли видати посібник в першу чергу Український Народний Союз, а також Український Федеральний Щадничий Банк „Певність" в Чикаго, Українська Федеральна Каса „Самопоміч" в Чикаго, Комітет Допомоги Україні у Воррені, Миш., і проф. Я. Комаринський і д-р Василь Зарічний.

В пресі України появилися вже численні рецензії на книжку, з яких деякі дуже прихильні, як ось у „Вечірньому Києві" п. з. „Смачний плід тернопільського дерева" пера Євгена Голібардова.

Хто зацікавлений посібником, може його замовити у аґентстві „Книга пам'яті України", 252601, Київ, МСП, вул. Хмельницького, ч. 51 або у В-ві „Смолоскип", 1863 Pioneer Parkway East, #210, Springfield, OR 97477. Ціна договірна.

Храмове свято в Міннеаполісі

В неділю, 24-го листопада ц. р., УПЦерква св. Михаїла відсвяткувала день свого патрона, св. Архангела Михаїла.

В суботу було відправлено Вечірню та Панахиду за померлих парафіян. У неділю вранці відбулася зустріч Архиєпископа Антонія — голови Консисторії УПЦ в ЗСА. Св. Літургію відправив достойний гість Владика Антоній, о. прот. Євген Кумка (настоятель церкви св. Михаїла) з участю священиків — о. прот. Григорій Подгурець (церква свв. Володимира й Ольги), о. прот. Микола Метулинський (церква св. Юрія) та вівтарні хлопчики. Урочисто співав церковний хор під керівництвом диригентки Галини Корсун. До хору церкви св. Михаїла долучилися хористи із сусідніх православних парафій, і все звучало знаменито. Після відспівання „Молитви за Україну" було відслужено Молебень і закінчено гучним „Многоліттям".

Святкування продовжувалося у парафіяльній авдиторії, яку гарно прикрасили наші сестриці. Хор та присутні відспівали молитву „Достойно є", а Владика Антоній поблагословив страви й присутніх. Вступне слово-привітання сказав голова парафіяльної управи Юрій Пасічник. Культурно-освітній референт Олександер Полець коротко розповів про св. Архангела Михаїла та підніс тост за всіх, хто носить ім'я Михаїла, а хор та присутні відспівали „Многії літа".

Люба Левицька-Моріс вела мистецьку програму. Ольга Хоролець продекламувала вірш „Символ святого Михаїла", який написав колишній наш парафіянин св. п. Іван Є. Марусенко; діти родини Миколи й Христі Єрмегов виконали музичне тріо Франца Шуберта — Аня (скрипка), Павлусь і Катя (чело). А потім Аня виконала на скрипці сольо Концерт число 1, Вівальді; наші наймолодші танцюристи Наталка й Марко Кушніри і Микола Лучко-Курц виконали танець „Козачок".

Після програми відбувся святковий обід, який приготовили працьовиті сестриці під керівництвом голови Марії Пундик-Смаги, при допомозі молодого кухаря Володі Карпоса. Під час обіду були привітання від церкви св. Юрія (голова управи Олександер Цареградський) і від церкви свв. Володимира й Ольги (голова управи О. Хоревич).

На закінчення Владика Антоній подякував усім, а хор відспівав „Іс-полаєті Деспота" та закінчено святкування спільною молитвою.

Ольга Змага-Хоролець

Авторський вечір О. Лисяка

Крайова Управа Братства кол. вояків І УД УНА в ЗСА та Станиця Братства у Філядельфії зорганізували авторський літературний вечір для колишнього воєнного звітодавця і письменника Олега Лисяка з нагоди появи його нової книжки — „Відламки 'Шибки у Вікні'", яку видало Видавництво „Вісті Комбатанта", Торонто, Канада.

Ця імпреза відбулася 8-го грудня ц. р. в приміщенні Українського Освітньо-Культурного Центру, при несподівано багаточисельній присутності прихильників Олега Лисяка.

О. Лисяк — відомий письменник на еміґрації і в Україні. Хай свідчить те, що написав про нього у матеріялах до енциклопедичного словника „Українська Журналістика в іменах" М. Комарица (видання Національної Академії Наук України). Олег Лисяк — український журналіст, письменник. Був членом пресового Корпусу дивізії „Галичина" в 1943–45 рр. Після закінчення війни працював у Мюнхені в редакції газети „Українська Трибуна" в 1946–1948 рр. та „Український Самостійник" (1950–1952 рр.). Після еміґрації до Америки оселився у Філядельфії в 1953 р. і працював у газеті „Америка" (1953–1957), писав також статті й фейлетони до інших українських періодичних видань. Написав дві новелі про своїх сучасників — галицьких бойових побратимів: „За стрілецький звичай" (1953) і „Люди такі, як ми" (1960). Був редактором збірника статтей про дивізію „Галичина"— „Броди" (1951).

Книжка О. Лисяка „Відламки 'Шибки у вікні'" — це збірка писань, що появлялися впродовж 40 років у різних журналах, часописах чи альманахах. Збірка складається з 60 писань, розміщених в розділах: „Львівське", „Дивізійне", „Дивізійний гумор", „Оповідання і нариси", „Спортові репортажі", „На тропах стрілецького звичаю".

Авторський вечір відкрив побр. Володимир Зуляк, привітав автора з дружиною Марією, голову Крайової Управи Братства Є. Шипайла та всіх присутніх побратимів і гостей.

Слово про автора сказала голова Крайової Управи Братства побр. Євген Шипайло. В цікавій і гарно побудованій темі, переплетеній особистими спогадами про автора, побр. Шипайло розповів про журналістичну і письменницьку діяльність О. Лисяка, а зокрема про його нову книжку „Відламки 'Шибки у вікні'".

Після слова про автора читали вибірки з книжки відомі артистки українських театрів: Віра Левицька, Ліза Чепіль і дружина автора Марія Лисяк.

Віра Левицька прочитала фейлетон під заголовком „Мій день". До повищого прочитаного фейлетону треба дати пояснення. В п'ятдесятих роках О. Лисяк, на пропозицію редакторки органу Союзу Українок Америки Лідії Бурачинської, „ужіночився" і два роки писав фейлетони як жінка п. з. „Салатка Рути" в журналі „Наше Життя". Ліза Чепіль деклямувала вірш п. з. „Ми не заснем", дружина автора Марія прочитала з розділу „Дивізійне" — „Скажи неньці моїй" та вірш „Львівська міщанка".

На закінчення імпрези забрав слово автор О. Лисяк, який сказав, що причиною перевидання в Україні його книжки „За стрілецький звичай", а тепер „Відламків 'Шибки у вікні'" був зворушливий лист з України від молодої студентки Львівського університету Оксани Ваґеци після того, як їй випадково потрапила в руки книжка О. Лисяка „За стрілецький звичай".

Молода студентка зі Львова в листі до О. Лисяка писала: „Шкодую, що ми не мали змоги (я скажу — молодь) прочитати це раніше. Направду кажучи, це перша така книга про події, описані Вами. Та ж це — справжня історія! Я складаю дяку Богові та Вам, що Ви зберегли її для нас і донесли її хоч би тільки до мене... Що говорити, коли твір з української літератури на атестат зрілости ми писали за романом „Прапороносці". А Ваша книга — це ж душею написана історія для нас — таких же молодих, якими є Ваші герої... Велика Вам дяка..."

О. Лисяк сказав, що якщо б його книжка захопила тільки одну молоду людину в Україні, то варто було її написати. О. Лисяк подякував Богданові Біґусові за впорядкування і видання книжки. Подякував організаторам і виконавцям авторського вечора та всім присутнім за участь в імпрезі.

Після офіційного закриття відбулася товариська гутірка з перекускою.

На вечір загостила з Ню Йорку давня знайома з Львова маестро Рома Прийма-Богачевська з донькою Анею та її чоловіком.

Ярослав Колодій

Зустрічі лівих...

(Закінчення зі стор. 1)

таристів офіційної відмови від пред'явлених територіяльних претенсій та скасування рішень обидвох палат: Державної думи та Ради федерації Федеральних зборів. У зверненні до Верховної Ради України група "Реформи" настоює на необхідності оголосити посадника Москви Юрія Лужкова персоною нон-ґрата в Україні, як людини, що заявила про силові наміри вирішення територіяльних претенсій до України та людини, що розпалює ворожнечу між українським і російським народами.

Голова Верховної Ради О.Мороз з цього приводу сказав: "Ніяких переговорів ні тоді в Москві, ні сьогодні в Києві нема. Відповідно до пляну роботи міжпарляментарних груп у зв'язках між обома парляментами в Києві перебувають представники групи співробітництва між парляментами України і Російської Федерації. Те, що до складу російської делеґації входить третина комуністів не справа Верховної Ради. Росіяни самі визначають склад своєї делеґації".

На пресовій конференції за підсумками чергової зустрічі в Києві 17-18-го грудня парляментаристів України і Росії виступила заступник голови Державної думи Росії Світлана Ґорячева, яка сказала: "Державна дума вважає, що в Російської Федерації немає територіяльних претенсій до України — ми можемо сперечатися, але в кінці кінців вести наші народи до зближення".

Російських парляментаристів 17-го грудня прийняв голова Верховної Ради О.Мороз, а 18-го грудня гості зустрілися з представниками різних фракцій українського парляменту. Під час зустрічей обговорено питання гуманітарної та економічної співпраці.

З української сторони на пресконференції виступив голова Комісії з питань чорнобильської катастрофи, член фракції комуністів, Володимир Яценко, який зазначив, що в Конституції України записано про особливий статус Києва і Севастополя. Ці міста перебувають у складі України і немає ніяких підстав сумніватися у статусі Севастополя. Є просто соціяльна проблема моряків Чорноморської фльоти. Яценко вважає, що українські та російські парляментаристи після цієї зустрічі "стали більше розуміти одні одних" і висловив певність, що "час переходити до постійних контактів".

Прихильники...

(Закінчення зі стор. 1)

демонструвати і понад 100,000 осіб демонструвало сьогодні — 36-ий день з черги, і покищо не було жодних познак, що влада має намір застосовувати будь-яку силу проти демонстрацій чи їх учасників.

Про те, що демонстрації опозиції своє завдання виконують немає сумніву, бо Міло Дюкановіч, прем'єр-міністер Чорногорії — молодшого партнера Сербії у Югославській Федерації, попередив, що коли Сербія не полагодить цих внутрішніх справ то Чорногорія зробить відповідні кроки щоб запевнити себе від дальшої ізоляції міжнародної спільноти. Навіть Росія, котра завжди симпатизувала з Сербією, турбується зростом напруження і підкреслює, що це мусить бути якнайшвидше розв'язано засобами політичного діялогу між усіма сторонами.

У МІСЦЕВОСТІ САЙПРЕСС поблизу Гюстону в Тексасі у фабриці металевих виготолень Ґордон форджінґ, стався вибух і його жертвами було вісім працівників. Двох інших працівників були важко поранені. Билл Андерс, дослідник пожарів повіту Гарріс сказав, що покищо причини згаданого вибуху вечером у неділю, 22-го грудня, невідомі.

НЕЗВАЖАЮЧИ НА ПРОБЛЕМИ, котрі створилися довкола спікера Палати Репрезентантів Нюта Ґінґріча з уваги на переступлення ним етичних правил пов'язаних з податковими фінансами, до яких він сам признався, то республіканці дальше підтримують його кандидатуру на становище спікера. Натомість демократи, беручи ці проблеми до уваги намагаються їх використати проти нього, включно з вимогами його резиґнації, але незважаючи на їхні заходи, таких драстичних потягнень на думку аналітиків ніхто не сподівається.

У НЕДІЛЮ, 22-ГО ГРУДНЯ, згідно з повідомленням пресового аґентства ІТАР-Тасс, з Куби видворено їхнього кореспондента за його участь у нелеґальних газардних іграх. Кореспондента Константіна Жуковського заарештовано у четвер, 19-го грудня, і затримано під охороною поліції аж до відлету літака Аерофлоту з Куби до Москви. В. Жуковський був єдиним російським кореспондентом в Кубі, інших представників преси з країн Східньої Европи на Кубі зовсім не має.

В Україні появилася книга Г. Костюка „Сталінізм в Україні"

У видавництві „Смолоскип" у Києві вийшла книга Григорія Костюка „Сталінізм в Україні (Генеза і наслідки)". Марно намагатися кількома словами резюмувати зміст пропонованого читачеві дослідження, бо серйозна науково-документальна праця вченого не піддається „схопленому" уфікcованому метафоричному окресленню. Що ж таке „Сталінізм в Україні"? Насамперед, з наукової точки зору, це холодний, об'єктивний акт викриття системи, що з невтомністю Молоха трощила на табірну пилюгу долі цілих народів.

Книга написана у кращих світових традиціях дослідження феномену комуністично-тоталітарної ідеології (Р. Конвест, О. Солженіцин та ін.). Але головне досягнення автора полягає в тому, що наукову аналізу проблеми скеровано у бік дослідження теорії національного питання в поєднанні з його вживленням в комуністичну ідеологію. „В основі того диявольського дійства було національне питання", — зазначує автор (стор. 7). Тому маґістральною скерованістю роботи є поцінування позірного феномену сталінізму через призму виявлення методологічної принагідности комуно-тоталітарного інструментарію, як засобу „вирішення-зняття" національної проблеми. Саме етноцидний чинник злочинного режиму є наріжним каменем „сталінізму", як фор-ми і методи урядування.

Лише уважно ознайомившись з частиною II праці („Сталінський централізм і Україна"), переконуєшся в тому, що комуністичний стиль вирішення національного питання не вислід труднощів моменту, чи порахунків на місцях, ані навіть так-тика большевизму, покли-кана до життя „законами революційної необхідности", а „повновартісна" стратегія знищення українського народу як нації. І дійсно починаєш розуміти, що „за кожною найбезглуздішою провакацією НКВД завжди криється якась внутрішня логіка і політичний сенс" (стор. 10). Штучно створені підстави голодоморів, знищення селянства та інтеліґенції, проєкція кримінальних рецидивів у площині правил політичної гри, — постають у такому контексті, як етапи винищення генофонду нації, усунення можливостей для виживання.

Водночас дослідник зовсім не обмежується лише завданням викриття культу особи Сталіна. Значна частина праці насвітлює особливості суспільно-політичного життя у підсовєтській Україні. І ще одне досягнення Г. Костюка у тому, що він, по суті, змушує читача вдатися до аналітичної диференціяції українського політикуму комуністичної доби.

Автор вірить, що Сталін і його вірні сатрапи „могли ліквідувати людей, але не ідею української незалежности".

Замовляти можна за адресою: Smoloskyp, 1863 Pioneer Parkway East, #210, Springfield, OR 97477. Ціна 20 дол.

Чи буде ще допомога американського Уряду?

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Вже не один раз писали ми у „Свободі" та інформували наших читачів вичерпно про акцію допомоги лікарням в Україні у формі вивінування та ліків, що її ведуть Українсько-Американські Ветерани, організація Світової Передачі Інформації та Американська організація допомоги голодуючим. Ця спільна поміч була можлива вже від двох років завдяки програмі Державного департаменту, якою висилка зібраних в ЗСА по лікарнях та іншими способами допоміжних апаратів, ліжок та іншого знаряддя для потребуючих того лікарень в Україні, була можлива безплатно. Ще перед місяцем представники УАВ інформували про потребу добровольців на зібрання і перевезення вивінування чи скринь із добром до місць, з яких вони відійдуть в Україну, завдяки помочі Державного департаменту.

Як довідуємося однак тепер від д-р Христини Дурбак, що провадить організацією Світової передачі інформації, з черговим роком Державний депатрамент плянує затримати цю допомогу, а тим самим може не бути можливості дальшої безкоштовної пересилки так потрібного в українських лікарнях вивінування, чи навіть ліків.

Треба ужити отже усіх можливих засобів, щоб це не сталося і тут акція українців в ЗСА, зокрема ветеранів та інших осіб, що мають можливість інтервеніювати в Уряді, є дуже потрібні.

Відповідну акцію вже повели Українсько-Американські Ветерани і члени Світової передачі інформації, а передусім д-р Х. Дурбак.

Виставка...

(Закінчення зі стор. 2)

думку, це помилка, яка виникає з непорозуміння, що таке імпресіонізм, як стиль. Мистці імпресіоністи, такі, як Моне, Ренуар, Піссаро та їх послідовники старалися відтворити миттєвість світляних ефектів, бачити світ через призму світла, його рефлекцій, тіней і розбиття кольорів. Малювали вони на білому ґрунті полотна чистими барвами і короткими мазками плоских пензлів, що щойно появилися.

Коли ближче приглянутися до ранніх картин Мороза, як ось два малі етюди з 1939 року „Церква свв. Петра і Павла, Космач" і „Великдень в Космачі", бачимо палаючі кольорові мазки, якими мистець висловлює своє захоплення яскравими кольорами гуцульського одягу на тлі природи. Тут, як теж у пізніших працях, домінує колір сильного насичення, а не світло, в якому розпливаються форми. Пізнати, що мистець пішов поза імпресіоністичний наголос на особисте бачення, до втілення внутрішніх переживань, що є підставою експресіонізму.

25 років пізніше в Америці Мороз намалював картину „Гуцульське Різдво", яка здобула нагороду на виставці світового релігійного мистецтва XX століття в Університеті Сітон Голл у 1964 році. Мазки пензля тут ще більше бурхливі, кольори більше насичені і контрастні, більш спонтанно-нестримані, простір визначений кольорами теплими і ясними, що притягають, та холодними і темними, що дещо вглиблюють. Фактура фарби динамічно-однакова в постатях і в тлі, подібно, як в абстрактному експресіонізмі того часу. Форми постатей підпорядковані ритмові картини, а не анатомії та перспективі. Всі ці елементи вказують на стилеву приналежність Михайла Мороза до напрямку, що зветься експресіонізмом.

Хоч сам Мороз не опридiлював себе ні до одного з напрямків, у 1948 році в журналі „Українське мистецтво" він висловив наступну думку: „...Малювати — це для мене боротьба за істотне. За перемогу в зустрічі з природою, за те, щоб занотувати хоч соту частинку баченого, вичутого, пережитого". Ці слова мистця збігаються з кредо експресіонізму та модерного мистецтва взагалі, що вважає завданням мистця не імітування зовнішнього світу, а творення на підставі внутрішніх переживань і душевного стану. Мистецький вислів залежить від почувань мистця. Це не означає, що мистець обов'язково відкидає зовнішний світ, як це зробив Кандинський на початку століття, а в 50-их і 60-их роках американські абстрактні експресіоністи. До речі, краєвиди Мороза пізніх 50-их та 60-их років зближені до американського абстрактного експресіонізму, що свідчить про обізнаність мистця з мистецтвом світового аванґарду. Хоч за розміром картини Мороза набагато менші, ніж великі полотна Поллока в Америці чи Ріопелла в Канаді, в них відчутний динамізм, притаманний абстрактному експресіонізмові т. зв. „action painting". Це спостерігаємо в таких картинах 60-их років, представлених на виставці, як „Гірська буря, Кольорадо" (1965), „Гелен Гунд" (1965), та особливо „Баттермилк Фаллс" (1967). В цих працях Мороз сто-їть на порозі до безпредметности, притаманної абстрактному експресіонізмові, але цього порога він ніколи не переступив. Можливо тому, що Мороз вірив, що „природа — це джерело краси і мистецтва". Він писав: „Є великий, ніякими поняттями не охоплений, зв'язок між речами в природі та душею". В картинах Мороза завжди можна розпізнати джерело творчого імпульсу в природі. У його працях природа залишилася посередником, через який маляр творив свій власний мистецький світ. Однак треба відзначити, що зближеність до абстрактного експресіонізму позитивно позначилася на картинах Моро-за, що малюнки 60-их ро-ків найбільш своєрідні бурхливими мазками і бравурними кольорами. В них найчіткіше проявляється творча особистість мистця.

Виставку відкриває д-р Дарія Даревич.

В портретах Мороз більше стриманий, в кольорах і фактурі — більш консервативний. В більшості в портретах бракує притаманної йому свободи вислову, пастозности і соковитих барв. Зв'язаний потребою передати подібність моделю, Мороз йде на компроміс, на мою думку, у свою некористь. З портретів на виставці найцікавіші своєю палітрою та експресивністю — це „Гуцул з файкою" (1943) та „Автопортрет" (1946). В портреті „Марта Остапович" (1969), де бачимо дівчинку на тлі краєвиду, Мороз виявляє більшу спонтанність та вдало інтеґрує постать з природою. Цікавим явищем можна вважати такі портрети 60-их років, як „Портрет мисткині Дарії Тарновецької-Савки" і „Портрет проф. Тараса Левицького" (1964), в яких проявляється характерна для М. Мороза динамічність мазків і пастозність шарів фарби в парі з небувалою композицією.

Натюрморти Мороза — це переважно квіти, де підхід стихійний, подібно, як у краєвидах. Домінує характерний Морозові експресіоністичний стиль, як це бачимо у „Ґлядіолюсах" (1978). Пізнати, що увага мистця звернена не на точне відтворення квітів, а на ефекти, як на нього діють кольори і форми. У квітах, як і в краєвидах, Мороз проявляється найчіткіше як маляр модерніст та експресіоніст.

Накінці хочу пригадати американське прислів'я: „За кожним славним чоловіком стоїть дружина". Дружина маестра Мороза Ірина Мороз була не тільки музою мистця, але її зусиллями минулого року вийшла велика кольорова монографія мистця. Те, що сьогодні ми маємо змогу оглядати таку добірну кількість картин, можемо завдячувати перш усього Ірині Мороз. Тому за її відданість та зусилля я хочу в імені нас усіх висловити їй наше велике признання і подяку.

Студент з України отримав стипендію ім. В. Тарнопольського

Фундація Катедри Українознавчих Студій в Торонто проголосила Юру Рудюка, студента третього року юридичного факультету Львівського Університету, стипендистом першої нагороди ім. Володимира Сурми Тарнопольського.

Нагорода, яка сприяє розвиткові демократичних установ людських прав і первинности закону в Україні, дозволить Юрі Рудюкові цієї осени вивчати канадську правну систему на юридичному факультеті Саскачеванського університету. Декан Пітер МекКіннон зазначив: „Ми чекаємо першого студента, який одержав стипендію Тарнопольського, тут, в Саскачеванському університеті, й сподіваємось на співпрацю з фундацією та іншими університетами, з якими був зв'язаний Володимир Тарнопольський".

„Ми надзвичайно задоволені, що стипендистом нагороди ім. Тарнопольського вибрано Юру Рудюка, оскільки тема його дослідження, присвячена реформуванню правної системи України, є дуже своєчасною і важливою", — сказав Ігор В. Бардин, голова Фундації Катедри Українознавчих Студій, яка встановила цю нагороду.

29-го вересня у Саскатуні Ю. Рудюк в імені родини Тарнопольського прийняв нагороду за визначний внесок у громадське життя, яка була призначена шановному судді Тарнопольському Саскачеванською Провінційною Радою Конґресу Українців Канади. Глибокий символізм, що відзначав прийняття студентом права з України нагороди, наданої одному з найвидатніших канадських правників, в належний спосіб засвідчив початок перебування Юрія в Юридичному коледжі Саскачеванського університету.

Цією нагородою фундація заохочує студентів українських університетів брати участь у процесі побудови української держави на засадах поваги до людських прав та первинности закону.

„Авіялінії України"...

(Закінчення зі стор. 1)

Два місяці пізніше компанія повідомила, що винайме аеробуси і підприємство Аеробус Індастріс почало демонстраційні польоти над Києвом.

„Авіялінії України" здійснюють рейси до Ню Йорку і Торонто з допомогою реактивних літаків Іл-62 і плянують незабаром почати прямі перельоти до Вашінґтону, а до 1999 року — до Лос Анджелесу і Маямі. Компанія забезпечує повітряне сполучення між містами України, а також до країн СНД, Европи, Близького Сходу, Африки, Індії та Китаю.

ПРОВІДНИКИ БОСНІЙСЬКИХ СЕРБІВ відмовилися бути учасниками нового уряду країни. Вони зайняли становище, котре на думку закордонних офіційних чинників і політичних спостерігачів вказує на дальші сильні політичні впливи Радована Караджіча, оскарженого в воєнних злочинах міжнародним трибуналом б Газі. Навіть найбільші досі оптимісти щодо боснійської ситуації є дещо роздратовані такою поведінкою боснійських сербів і твердять, що поки Р.Караджіч не буде цілковито усунений, то поступу в політичній ситуації країни не буде можна ніяк осягнути.

ПОДІЇ

„МАЛАНЧИН ВЕЧІР" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Українсьский Спортовий Клюб та хор „Думка" влаштовують „Маланчин вечір" у суботу, 11-го січня, в залі Українського Народного Дому. Початок о год. 9-ій вечора. Гратиме оркестра „Водограй". У справі квитків слід телефонувати в години праці на число (212) 674-3350, вечорами — на число (201) 433-3980. Вступ — 25 дол. Стрій вечірній.

ЗБОРИ УДІЛОВЦІВ УНДОМУ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Звичайні загальні збори уділовців місцевого Українського Народного Дому відбудуться тут у неділю, 29-го грудня, в приміщенні УНДому, 140-142 Друга аве., початок о год. 5-ій після полудня.

Дещо про Михайла Мартинця

У журналі „Галичина" з 14-го вересня 1996 року, що виходить у Богородчанах, Івано-Франківська область, з'явилася стаття п. з. „Писав пародії, а серце воліло правди" з приводу презентації книги Миколи Дмитріва „Сини України". Автор книги в нарисі „Поставмо пам'ятник забутому міністрові, державному секретареві земельних справ в уряді ЗУНР, Михайлові Мартинцеві" Микола Дмитрів з ранніх літ займався літературою. Його пародії друкувались у „Літературній Україні" та журналі „Перець". М. Дмитрів, як він сам про себе говорить, все своє життя збирав матеріяли про маловідомі сторінки нашої історії, нашого рідного краю. І так з'явилась перша його збірка документальних нарисів правдивих сторінок трагічної історії боротьби за незалежну українську державу „Сини України",

У згаданому журналі „Галичина" М. Дмитрів у статті „Коли закон не діяв" з наведенням слів зі стрілецької пісні „Йому жаль не було, що могилу його занесуть буйні вітри снігами", говорить про забуту могилу:

Забута могила

Прізвище інженера Михайла Мартинця, державного секретаря, тобто міністра земельних справ в уряді ЗУНР та ЗОУНР, випливло з давнини несподівано. Я довідався, що львівський письменник, заступник головного редактора журналу „Літопис Червоної Калини" Роман Коритко цікавиться могилою Мартинця, якого польські вояки злочинно розстріляли трагічного 1919 року. Письменник намагається, зокрема, уточнити місце загибелі, бо в одних джерелах названо село Прислiп, в інших — Лукавиця.

Мені стало соромно: Львів знає про міністра, а на Прикарпатті, де він загинув, я вперше почув про нього. Тому вирішив вивчити всі матеріяли, які лише знайду, що стосуються тієї невідомої сторінки нашої історії. Знав, що беруся за нелегку справу, бо ні при польському, ні при тоталітарному режимі про ЗУНР та її діячів або зовсім нічого не публікували, або обливали її брудом.

Відразу ж повідомив пана Коритка, що селе Прислоп чи Прислiп колишнього Калуського повіту носило таку назву до 1916 року, а потім його перейменовано на Лукавицю, і тепер воно в Богородчанському районі. Надіслав йому також інформацію, яку знайшов у першому томі „Альманаху Станиславівської землі" (Ню Йорк — Торонто — Мюнхен, 1975 р.), про засідання Української Національної Ради, що відбулося в Станиславові, тодішній столиці ЗУНР, 4-го січня 1919 року, де інженера Михайла Мартинця введено в новий склад Тимчасового Державного Секретаріяту. Одне слово, просив пана Коритка надіслати мені копію того матеріялу про Мартинця, який у нього є.

Незабаром одержав копію статті „Забута могила", надрукованої в „Літописі Червоної Калини" у вересні 1930 року:

„Мальовниче, бідне бойківське село Прислоп у Калуському повіті зберігає найдорожчу пам'ятку нашої визвольної боротьби. Скромний, зарослий високою травою і польовими квітами цвинтар на горбку серед села знає таємницю трагедії 1919 року, коли безборонні цивільні втікачі впали жертвою озвірілої солдатчини, поливаючи своєю кров'ю бойківську землю. Оцей цвинтар, ця могила з скромним ялівцевим опарканенням і високим хрестом зберігає скромні останки одинокого державного секретаря, міністра ЗУНР, котрий в кривавих роках 1918–1919 зложив голову на рідній землі.

Тогочасне лихоліття та пізніші події затерли враження від страшної вістки, котра своїм трагізмом виринула серед жаху і розвалу нашого фронту в середині 1919 року. Була це вістка про загибель державного секретаря Михайла Мартинця та його чотирьох співробітників.

Сьогодні на хресті цинкова табличка з вибитим дрібненькими буквами написом: 'Тут спочиває Всеволод Ріпецький, уродж. — 1895, загинув — 1919'. І ні згадки немає, що в тій самій могилі спочиває вічним сном М. Мартинець. Якась добра душа з сусіднього села присилає на Зелені свята вінки та просить доглядати могили, а з місцевих навряд чи хто знає, які останки береже їх земля.

І тому є невідкладним наказом для Товариства Охорони Воєнних Могил зайнатися цією забутою, найважнішою на нашій землі, могилою. Треба найперше поставити відповідну таблицю на хресті, а там і побудувати могилу і хрест так, як цього вимагає пам'ять великих днів і національна честь. А могила повинна стати місцем паломництва для українського громадянства, а головне його молоді.

Найкраще було б при моральній допомозі рідні бл. п. М. Мартинця перенести його тлінні останки до Калуша, де місцева філія Товариства Охорони Воєнних Могил могла б відповідно могилою заопікуватися та куди комунікація для паломництва є далеко легша".

На світлині з 1918 р.: Інженер Михайло Мартинець (сидить на дереві), його дружина з двома синами і внучка Маруся.

Хто був Михайло Мартинець? М. Мартинець (1859–1919) — інж. лісництва, радник двору (гофрат), автор праць про реґулювання гірських потоків і визначний знавець у цій ділянці. У роках 1900–1914 шеф міністерського відділу реґуляції гірських потоків з осідком у Самборі. У роках 1916–1918 начальник централі відбудови краю у Львові, з грудня 1918 р. державний секретар земельних справ ЗУНР, співавтор закону про земельну реформу.

Під час відступу УГА (Української Галицької Армії) захоплений польськими військовими частинами, розстріляний без суду разом із своїми співробітниками В. Ріпецьким, І. Сілецьким, сином Сілецького Степаном та зятем В. Падохом.

Найстарший син М. Мартинця Іван, лікар УГА, загинув у 'чотирикутнику смерти' у 1919 році.

З найближчої родини пок. Михайла Мартинця живуть його внуки, а мої кузени: інж. Іван Мартинець у Мюнхені, Мирослава Кивелюк-Молдован і Наталка Вишницька-Шефер у Вілліямставні, Н. Дж.

Д-р Степан Воляник